Kaszaper Község Önkormányzata
5948 Kaszaper, Szent Gellért tér 1.
Telefon: 68-423-000;
E-mail. kaszaper@kaszaper.hu

1. napirend

ELŐTERJESZTÉS

Kaszaper Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. december 20-i nyílt ülésére

Előkészítette: Hankó Mária

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2028 elfogadása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Eb.tv.) 31. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (továbbiakban: HEP) fogad el.
Az esélyegyenlőségi program elkészítésére vonatkozó szabályokat a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.) Korm.rendelet tartalmazza.
A HEP elkészítésének részletes szabályait a Belügyminiszter által, az általa vezetett minisztérium honlapján közzétett Módszertani Útmutató tartalmazza. Kaszaper Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 129/2019.(XI.28.) határozatával fogadta el.
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kellett fordítani:
- a mélyszegénységben élők és romák,
- a gyermekek
- a nők
- az idősek,
valamint - a fogyatékkal élő személyek, helyzetére, esélyegyenlőségére.

A fenti célcsoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetére vonatkozóan kell elkészíteni a helyzetértékelést.
A Program elkészítéséhez az adatok forrásának alapjául az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatbázisa szolgált, valamint a helyi adatgyűjtések, statisztikák.

Kérem a Képviselő-testületet, az alábbi határozati javaslatot tárgyalja meg, és hozza meg döntését!

HATÁROZATI JAVASLAT

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása

Kaszaper Község Önkormányzata Képviselő-testülete „Kaszaper Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2028." című dokumentumot az előterjesztés melléklete szerint elfogadja, és egyúttal felhatalmazza a polgármestert annak aláírására.

Felelős: Kun László polgármester
Határidő: értelem szerint

Kaszaper, 2023. december 19.

Szász Ildikó Zsuzsanna s.k.
jegyző

Kaszaper Község Önkormányzata * Kaszaper *

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Kaszaper Község Önkormányzata

DÁTUM (2024-2028)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 11
Célok 12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 14
1. Jogszabályi háttér bemutatása 14
2. Stratégiai környezet bemutatása 14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 70
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 79
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 88
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 94
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 95
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 96
1. A HEP IT részletei 96
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 96
Jövőképünk 98
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(kitöltése javasolt, opcionális)* 99
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 100
3. Megvalósítás 107
3.1 A megvalósítás előkészítése 107
3.2 A megvalósítás folyamata 107
3.3 Monitoring és visszacsatolás 110
3.4 Nyilvánosság 110
3.5 Kötelezettségek és felelősség 111
3.6 Érvényesülés, módosítás 111
4. Elfogadás módja és dátuma 112

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kaszaper Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Békés megye déli részén fekvő Kaszaper nagyközség őse, a középkori Pereg város a Száraz-ér partján, a környező tájból észrevehetően kiemelkedő, az esetleges árvizek idején is biztonságot nyújtó egyik dombháton, az ún. Templom-halmon épült fel, a közepén templommal, körülötte lakóházakkal. Ez a terület a mai Végegyházától északnyugati irányban, mintegy 2,5 km távolságra található a Száraz-ér partján.

Az 1937-ben itt végzett ásatás során feltárt sírokban talált leletek bizonyítják, hogy a korai Árpád-kortól a Hunyadiak, illetve I. Ferdinánd koráig ide temetkeztek. A Templom-halmon emberi csontmaradványok, edénytörmelékek, valamint a templom építőköveinek maradványai emlékeztetnek az elmúlt korokra.

Kaszaper jelenlegi nevét csak a XX. században nyerte el, de addig a történelem folyamán szinte évszázadról-évszázadra változott. A településnév a Pereg helységnév (valószínű, hogy német eredetű: Perg, Berg=hegy) és a Kasza vezetéknév (ok voltak Pereg egykori birtokosai) összekapcsolt használata során kopott le Kasza-peregből. Pereg, illetve Kasza-pereg a Maros egyik ága, az ún. Száraz-ér mellé települt.

Az első hiteles említést Rogerius mester Siralmas énekében találjuk, mely az 1241-es tatárjárásról szól. Ebben tudósít, Pereg város pusztulásáról, ahol hetven falu népe keresett menedéket. Ahhoz, hogy a település újjászülessen, több mint két évszázadot kellett várni: pereg az 1400-as évektől a Kasza-család birtokában volt, később a Hunyadiaké, majd a Kállay-családé lett. Az oklevelek tanúsága szerint a település a Hunyadiak korában mezővárossá fejlődött.

Az 1552. évi török hadjárat Kasza-pereget is elpusztította, majd a hadjárat után lakosai fokozatosan visszatértek. Az 1596-os esztendő a teljes pusztulást jelentette a településnek, amikor a török-tatár seregek teljesen feldúlták. A török kiűzése után Kasza-pereg a szomszédos területekkel együtt elnéptelenedett és sivár pusztává vált.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A későbbi időkben több bérlő is feltűnt Kaszaperpusztán, amit hol az egyik, hol a másik környező településhez csatoltak. A kiegyezés évében, 1867-ben Kaszaperpuszta községgé alakult.

Az első világháborút követően az 1920-as években, az akkori földreformtörvény végrehajtása során újratelepítették, Kaszaperpuszta-Újtelep néven, a jelenlegi település helyén. 1926-ban Kaszaperpuszta "Kaszaper" néven végleges nevével önálló nagyközséggé alakult, s ezt az önállóságot a mai napig megőrizte. A település fejlődése a rendszerváltás óta dinamikus és nagy léptekkel halad előre: a település úthálózatának 90 %-át szilárd burkolat fedi, kiépült a vízvezeték és gázvezeték hálózat és a nemzetközi hívásra is alkalmas telefonhálózat, 1997-ben pedig megkezdték a kommunális hulladékgyűjtést is, így a fejlesztések és beruházások révén a településen élők életkörülményei nagymértékben javultak. 2002. nyarán befejeződött Kaszaper és a 2000-ben csatlakozott Pusztaszőlős közvilágításának korszerűsítése, a meglévő hálózat új lámpatestekkel is bővült.

Nemcsak kényelmi, hanem környezetvédelmi szempontból is jelentős beruházás volt az 1999-ben megkezdődött szennyvíztisztító telep és csatornahálózat építése. A létesítmények átadása 2001-ben megtörtént, jelenleg a lakosság 70 %-a veszi igénybe ezt a szolgáltatást. A 601 millió forintos fejlesztés - saját erő felvállalása mellett - állami és különféle elkülönített állami alapok támogatásával, valamint lakossági hozzájárulással valósult meg.

Az önkormányzati intézmények folyamatos karbantartása mellett a település jelentős összegeket fordított fejlesztésre is. Az iskola 1998-ban különálló új épülettel bővült, melyben számítástechnikai és nyelvi tanterem kapott helyet, 2002-ben a meglévő épület bővült egy új tanteremmel, majd 2005-ben egy zsibongóval. Fejlesztik az intézmények eszközállományát: az iskolát korszerű számítástechnikai eszközökkel, a zeneiskolát hangszerekkel szerelték fel.

Bár a település mindig is nagy gondot fordított a sportéletre, hiszen folyamatosan támogatja az önkormányzat a helyi labdarúgó csapatot, karban tartja és fejleszti a sportpályát és a kapcsolódó létesítményeket, most mégis régi álom vált valóra a 2002. szeptemberében megkezdet és 2003-ban befejeződött sportcsarnoképítéssel. Az 1200 m2-es létesítmény az iskolai testnevelésórák magasabb színvonalú megtartását és tömegsport fejlesztését szolgálja, de lehetőséget biztosít a nagy helyigényű községi rendezvények számára is.

2000-ben népszavazással csatlakozott Pusztaszőlős Kaszaperhez, 174 fővel, s ekkor kezdődött meg a korábban gazdátlan és elhanyagolt településrész fejlesztése, a két év alatt több mint 100 millió Ft-os ráfordítással. Kiépült a gáz- és vízvezeték-hálózat, elkészültek a szennyvízcsatorna-hálózat tervei, és egy régi épület felújításával és átalakításával három szociális bérlakás épült. Megmentették a lebontástól és a pusztulástól a régi Weinckheim - kúriát, ahol 2003. nyarára 14 férőhelyes szociális otthon létesül, s mivel a község nem bővelkedik munkahelyekben, a szociális otthonban létesülő 10 új munkahely jelentős előrelépés a munkanélküliség gondjainak enyhítésében. A településen a legnagyobb munkáltató valójában az önkormányzat, ahol az intézmények állandó létszámán kívül - polgármesteri hivatal, humán szolgáltató központ- a közmunkaprogramok keretében átlagosan évi 25-30 fő foglalkoztatására van lehetőség. A községben van gyógyszertár és jól felszerelt fogorvosi rendelő is. Folyamatosan működik a művelődési ház, otthont adva a könyvtárnak, szakköröknek és kluboknak, szervezett kulturális programoknak.

1996 óta folyamatosan biztosítja az önkormányzat az ingyenes gyermekétkeztetést valamennyi iskolás és óvodás gyermek számára, mely nagy segítség a családoknak. A magas szintű oktatás, a különböző fakultációk, szakkörök, mind azt a célt szolgálják, hogy a településről elkerülő gyerekek ne szenvedjenek hátrányt városi társaikkal szemben. Ettől függetlenül a középiskola elvégzése után sokan maradnak munka nélkül, vagy elköltöznek a településről az itteni kevés munkaalkalom miatt.

Kaszaper az országos közúthálózatban igen jó helyet foglal el, hiszen az Orosháza – Mezőkovácsháza - Battonya, illetve a Békéscsaba-Szeged városokat összekötő 4432., illetve a 4428. számú műutak kereszteződésében fekszik.

Gazdasági körülmények:

A településen nagy létszámot foglalkoztató üzem nincs. Iparűzési adó tekintetében a TRIGO Kft. által fenntartott és működtetett termény felvásárló, tároló, szárító üzem tekinthető jelentősebb vállalkozásnak. A legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat és intézményei. A fő profil a településen a mezőgazdaság.

Az önkormányzat a foglalkoztatást a munkanélküliek részére közmunkaprogramok maximális kihasználásával folyamatosan biztosítja. A foglalkoztatottak száma 25- 30 fő között van éves szinten.

Közigazgatás, egészségügy:

A településen 2013. január 1-től a Kaszaperi Közös Önkormányzati Hivatal Kaszaper székhellyel működik. A hivatalt főállású jegyzőt vezeti, aki ezt a tevékenységet a csatlakozott Nagybánhegyes és Végegyháza községek esetében is ellátja. A székhely település hivatalánál 6 fő ügyintéző végzi a lakosság megelégedésére a közigazgatási munkát.

1 fő körzeti megbízott teljesít szolgálatot. A házi orvosi ellátást egy vegyes körzetű házi orvos és két fő asszisztens látja le.

A községben heti 15,5 órát rendel a fogorvos, aki az iskolafogászatot is ellátja.

1 fő védőnő heti 40 órában látja el a feladatokat, valamint minden nap, a délelőtti órákban a Csiki-patika fiók gyógyszertára gondoskodik a településen élők gyógyszerellátásáról.

A Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ keretében működik a család-és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, az idősek nappali ellátása, a tanyagondnoki szolgálat és az idősek bentlakásos intézményi ellátása.

Szakellátásra a szomszédos Orosházi Kórház Szakrendelőjében, vagy Mezőkovácsházán van lehetőség.

A kórházi ellátást elsősorban Orosháza Város Kórháza biztosítja, de speciális esetekben, a Gyulai Kórházban és a Szegedi Klinikán is van ellátási lehetőség.

Közoktatás, kultúra

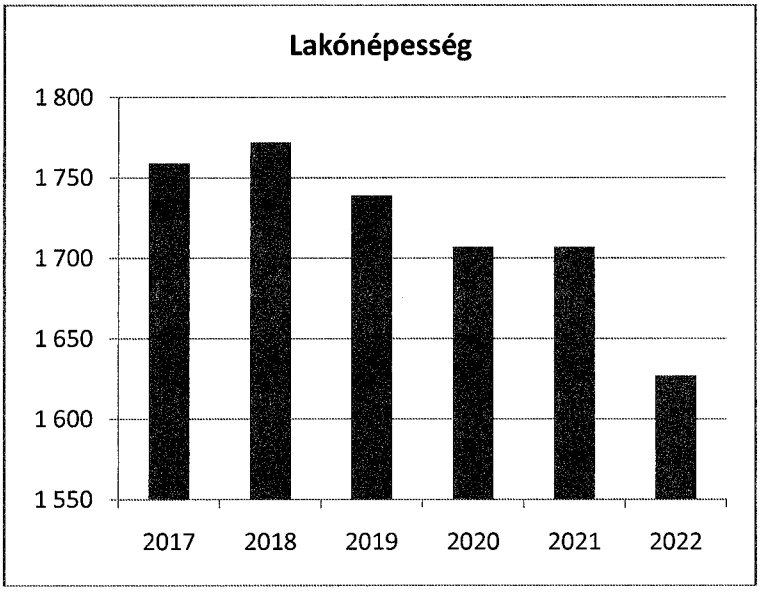
A községben 2013/2013-as nevelési évtől kezdődően a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában, önálló intézményként működik a Mátyás Király Katolikus Általános Iskola és Óvoda, illetve a Kaszaperi Katolikus Mini Bölcsőde. Az iskola 8 évfolyammal, az óvoda 2 csoporttal, míg a bölcsőde 14 férőhellyel.

Az mind a személyi, mind a tárgyi feltételek maximálisan biztosítottak. Az önkormányzat pályázati támogatások felhasználásával az épületek, illetve azok berendezési tárgyait felújította. A nevelés, oktatás feltételei megfelelnének bármelyik városi iskola követelményeinek.

A településen önállóan működő, IKSZT pályázat keretében felújított, Közösségi- Közművelődési Színtér és Könyvtár intézménye található, amelyben a lakosság a kulturális igényeit kielégítheti. Az intézmény a költségvetési lehetőségeit figyelembe véve, pályázatokon nyert támogatási összegek felhasználásával közösségi rendezvények szervezéséről gondoskodik, illetve a társadalmi szervezetek részére a rendezvények színterét biztosítja.

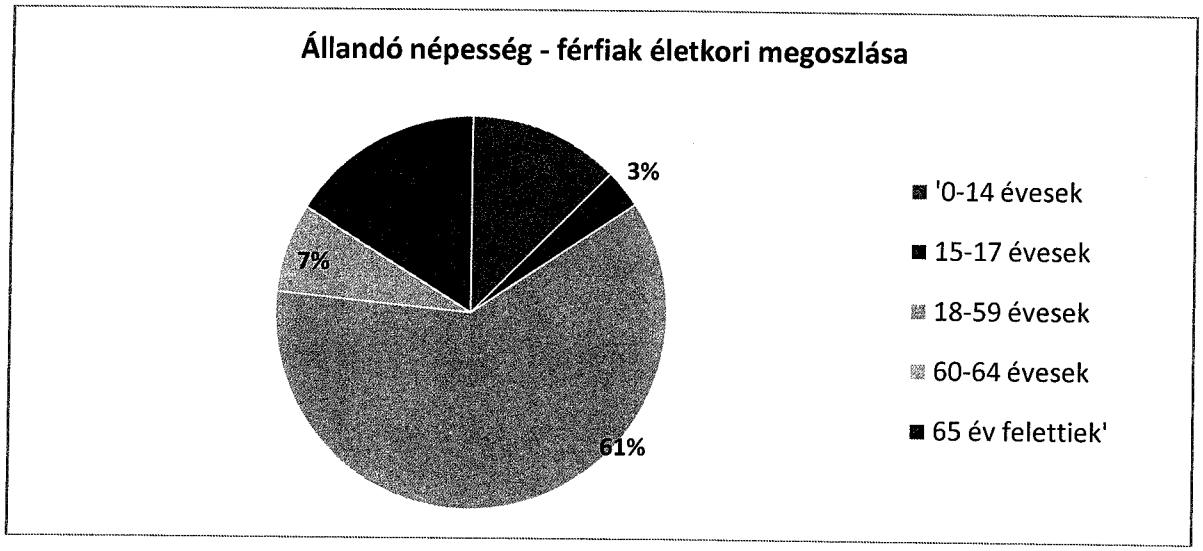
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2017	1 759	bázis év
2018	1 772	100,74%
2019	1 739	98,14%
2020	1 707	98,16%
2021	1 707	100,00%
2022	1 627	95,31%

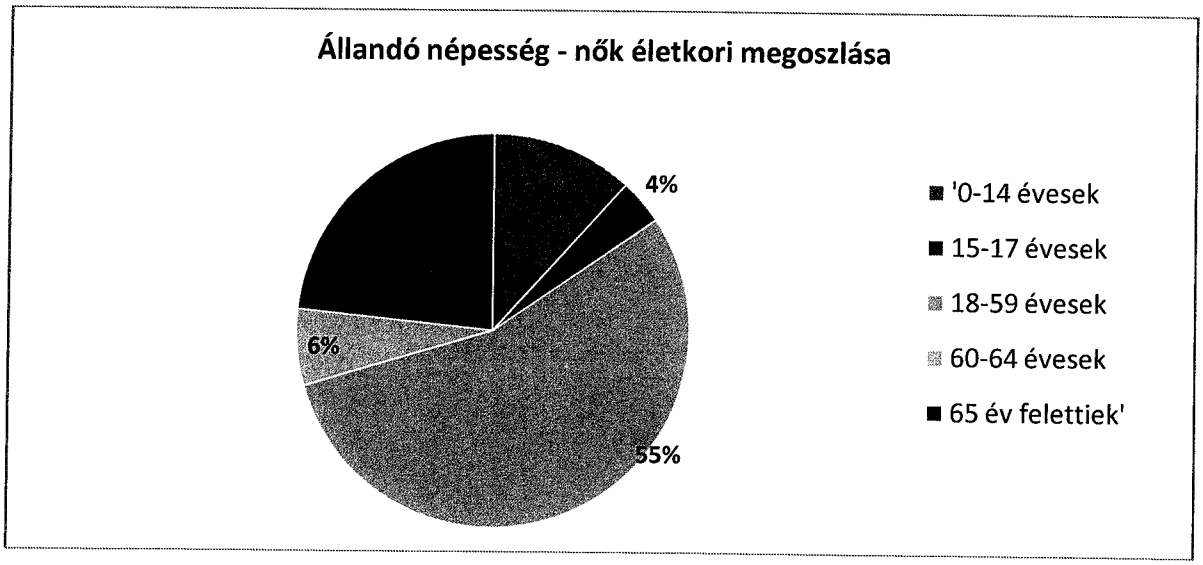
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	877	908	1785	49,13%	50,87%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			42	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	109	106	215	6,11%	5,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	28	34	62	1,57%	1,90%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	535	499	1034	29,97%	27,96%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	64	57	121	3,59%	3,19%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	141	212	353	7,90%	11,88%

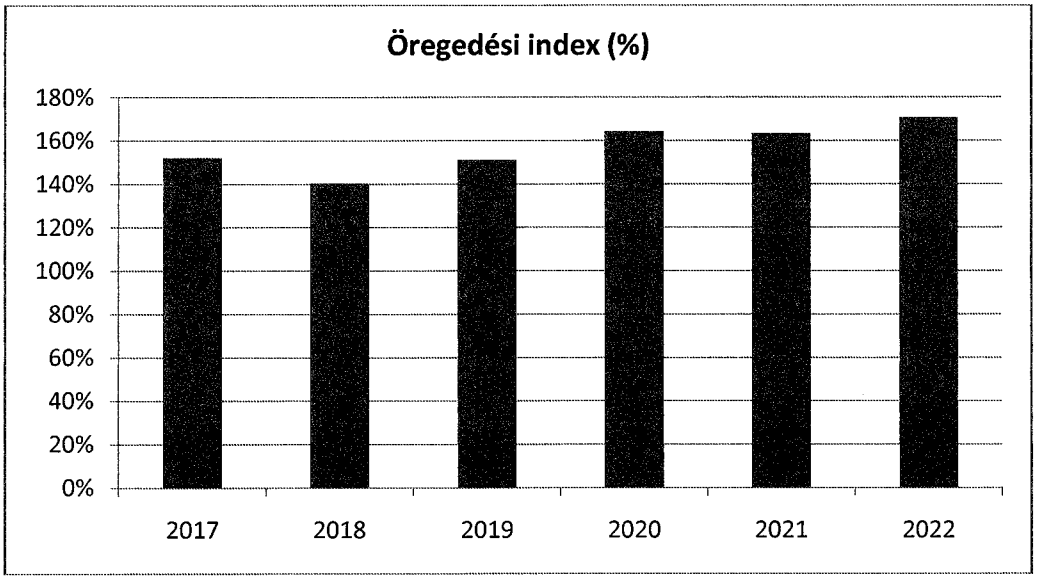
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

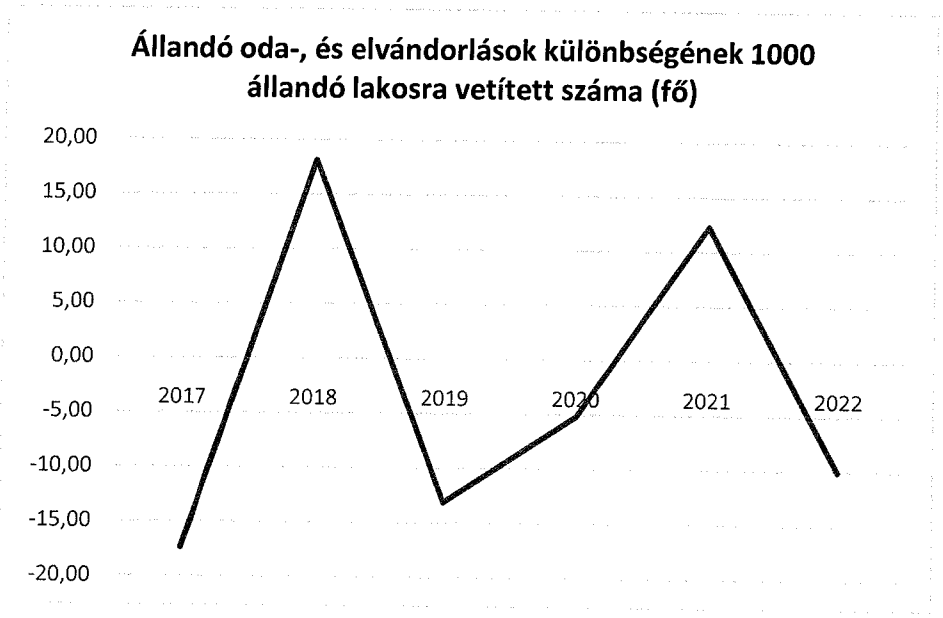
3. számú táblázat – Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	347	228	152,19%
2018	341	243	140,33%
2019	343	227	151,10%
2020	353	215	164,19%
2021	343	210	163,33%
2022	345	202	170,79%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

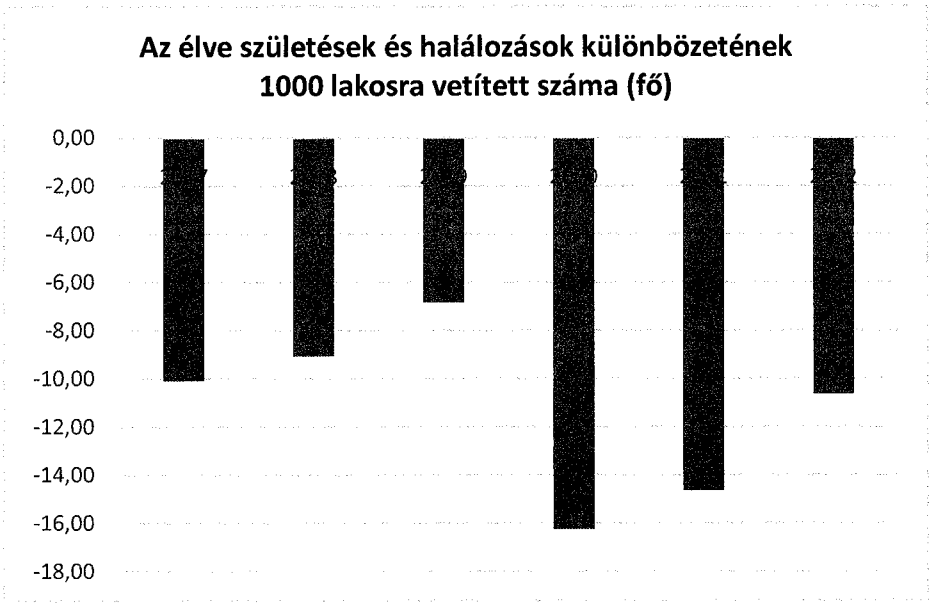
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2017	-17,38
2018	18,13
2019	-13,10
2020	-5,22
2021	12,30
2022	-10,05

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2017	-10,09
2018	-9,06
2019	-6,84
2020	-16,25
2021	-14,65
2022	-10,64

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossággal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A szegénység mélyülésének és generációs áthagyományozásának mérséklése, a leszakadás mértékének és hatásainak csökkentése.

Szociális szegregáció fékezése, a mélyszegénységben élő családok helyzetének javítása, integrációjuk elősegítése.

A tartós mélyszegénység mikro-társadalmi hatásainak enyhítése, valamint a településeken és az egymással szoros kapcsolatban álló csoportokon (térségeken) kohézió erősítése.

A település és környezete alakításának alapeszközei a településfejlesztési koncepció helyi építési szabályzat, valamint egyéb településrendezési eszközök, kereteket biztosítson a felsorolt célkitűzések megvalósításához, kiteljesítéséhez:

A lakosság biztonsága, fokozatosan javuló élet és munkakörülmények, (létbiztonság),

A lakosság szellemi, fizikai és lelki igényeit szolgáló intézményhálózat, (tekintettel a különböző csoportok, fiatalok, idősek, korlátozott képességűek, stb. eltérő szükségleteire.)

Az értékes, megőrzésre érdemes történeti, vagy egyéb szempontból jelentős elemek, településrészek védelme, az épített környezet folyamatos jobbítása,

A környezet, azon belül az egyes elemek (levegő, víz, talaj, klíma, élővilág, stb.) védelme.

A lakosság megélhetéséhez és ellátásához nélkülözhetetlen gazdaság, az egyes ágazatok (mezőgazdaság, közlekedés, hírközlés, víz- és energia ellátás, hulladékgazdálkodás stb.) érdekei.

Honvédelem és polgári védelem katasztrófa-elhárítás igényei

A gyermekek számára a szülők részére biztosított életvezetési tanácsadással a tanulási kedv erősítése, ösztönzés a minél jobb, magasabb végzettség megszerzése érdekében. Kedvezmények körének biztosításával a létfenntartási helyzet javítása.

Nők számára olyan munkalehetőségek keresése, biztosítása, ahol rugalmas, vagy kötetlen munkaidőben dolgozhatnak. Ehhez a helyi vállalkozások tájékoztatása.

A település elöregedése miatt az idős, fogyatékkal élő személyek számára a közösségi élet feltételeinek javítása. A magukról önállóan gondoskodni nem tudók részére a szociális háló, a természetbeni ellátások bővítése.

Az önkormányzat célja: Kedvezmények biztosításával (iparűzési adó 1,8 %-on tartása, kommunális adó mellőzése, szükség esetén önkormányzati telkek kedvezményes biztosításával a vállalkozás helyét biztosítani) a valóban tényleges, értékteremtő beruházások településre vonzása.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden kerületi állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Kaszaper település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,

biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,

kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,

támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.
A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021–2030)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Kaszaper község Önkormányzata a korábbi években több jelentős összegű pályázati támogatást – TOP, VP, MFP – nyert infrastruktúra fejlesztésére, ami elengedhetetlen követelménye volt annak, hogy Kaszaper község fejlődjön.

2019-2023 évben sor került a Napközi Otthonos Konyha épületének felújítására, eszközbeszerzésre. Játszótéri eszközök, Tanya- és falugondnoki busz beszerzésére, valamint Mini Bölcsőde építésére.

Az idős, magányos, rászoruló személyek helyzetének javítása, esélyegyenlőségének megteremtése érdekében, mindig aktuális pályázati lehetőségeket kihasználva Pusztaszőlős településrészen a volt Weinckheim kúriából szociális otthon kialakítása történt, majd több esetben sor került az idősotthon bővítésére.

Ezen beruházások is jól mutatják, hogy Kaszaper község önkormányzata mennyire komolyan gondolja a hátrányos helyzetben lévő csoport felzárkóztatását, esélyegyenlőségének megteremtését.

Azok a dokumentumok, koncepciók, amelyek konkrét terveket is meghatároznak, saját területre vonatkozóan is:

- költségvetési rendelet
- településrendezési terv
- helyi építési szabályzat,
- gazdasági program.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

18 település közreműködésével létrejött Dél-Békési Kistérségi Többcélú Társulás.

A társulási megállapodás többek között az alábbi célkitűzéseket fogalmazta meg:

A Dél-Békési Kistérség Önkormányzatai – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 44/A § (1) bekezdés h) pontja, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§ (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. tv. 1. § (1) bekezdése, valamint a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. Törvény (Tft) alapján – abból a célból, hogy a kistérség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, és az önkormányzatok e megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebben, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb színtű ellátást és szolgáltatást.

Az önkormányzatok a társulást elsősorban a kistérség területének összehangolt fejlesztésére, (különösen: fejlesztési tervek, programok, pályázatok készítésére, megvalósítására), térségi közszolgáltatások biztosítására, fejlesztésére, szervezésére, intézmények fenntartására, valamint a településfejlesztés összehangolására hozták létre.

A Társulást alkotó települési önkormányzatok képviselő-testületei a közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében szervezik és oldják meg, hangolják össze, látják el a társult önkormányzatok alábbi feladatait, hatásköreit:

- területfejlesztés,
- egészségügyi ellátás,
- szociális ellátás,
- közoktatás (alap- középfokú oktatás-nevelés),

Az esélyegyenlőség szempontjából történő adatok begyűjtése során támaszkodtunk a http://www.ksh.hu/adatgyujtesek_adatatvetelek honlapon felsorolt, a településre jellemző, releváns adatszolgáltatási táblázatokra.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

Központi Statisztikai Hivatal:

1021 Jelentés a háziorvosok és házi gyermekorvosok tevékenységéről,

1206 Kimutatás a pénzben és természetben nyújtható támogatások adatairól

1207 Kimutatás egyes szociális alapszolgáltatásokról és nappali ellátást nyújtó intézmények adatairól

1209 Jelentés a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről

1210 Jelentés a gyámhatóság tevékenységéről

1616 Jelentés az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyonról,

1775 A gyermekjóléti alapellátások működési adatai

1788 Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők

1852 Üzletek és más telepek adatai

1911 Kimutatás a fogyatékossági támogatás adatairól,

2023 Kérdőív a szociális szolgáltatásokról és gyermekellátásokról,

Egyéb kutatási adatok a településre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre, azonban a település nagysága miatt, a helyismeret nagy szerepet játszik a problémák feltárásában. Személyesen ismerjük a településen élőket, így a gondok beazonosítása eredményesen megtörténhet.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából történő adatok begyűjtése során támaszkodtunk a http://www.ksh.hu/adatgyujtesek_adatatvetelek honlapon felsorolt, a településre jellemző, releváns adatszolgáltatási táblázatokra.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

Központi Statisztikai Hivatal:

1021 Jelentés a háziorvosok és házi gyermekorvosok tevékenységéről,

1206 Kimutatás a pénzben és természetben nyújtható támogatások adatairól

1207 Kimutatás egyes szociális alapszolgáltatásokról és nappali ellátást nyújtó intézmények adatairól

1209 Jelentés a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről

1210 Jelentés a gyámhatóság tevékenységéről

1616 Jelentés az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyonról,

1775 A gyermekjóléti alapellátások működési adatai

1788 Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők

1852 Üzletek és más telepek adatai

1911 Kimutatás a fogyatékossági támogatás adatairól,

2023 Kérdőív a szociális szolgáltatásokról és gyermekellátásokról,

Egyéb kutatási adatok a településre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre, azonban a település nagysága miatt, a helyismeret nagy szerepet játszik a problémák feltárásában. Személyesen ismerjük a településen élőket, így a gondok beazonosítása eredményesen megtörténhet.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

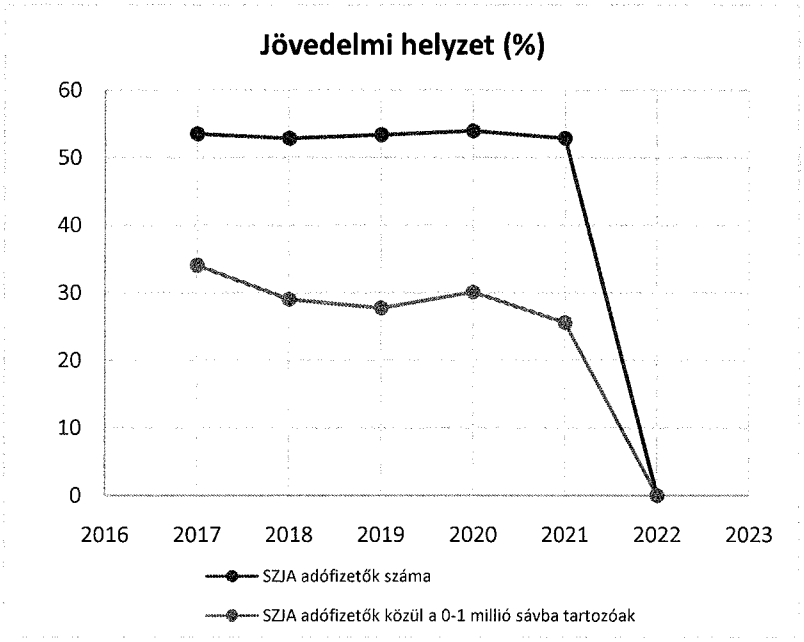
A közfoglalkoztatásban dolgozók száma évről évre folyamatosan csökken a településen, a munkavállalók visszatérnek az elsődleges munkaerő-piacra. A településen csekély a munkahelyek száma, de a közeli városokba sokan ingáznak, a tömegközlekedés jó, a munkarendekhez igazodó. Mélyszegénységben élő család nincs a településen, a nehezebb anyagi körülmények között élőket a települési önkormányzat támogatja (átmeneti segély, krízis alap, óvodás és iskolás gyermekek kedvezményes étkeztetése,Rossz anyagi helyzete miatt senkit nem ér hátrányos megkülönböztetés. Az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés (szociális ellátások, oktatás, egészségügy) mindenki számára elérhető, biztosított.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a családtámogatási ellátásokból származik. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. A településen tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 559 ezer, a kedvezmények figyelembevételével számolt nettó átlagkereset 385 600 forint volt. A nettó átlagkereset kedvezmények nélkül 372 ezer forintot ért el. Ezzel szemben Békés Megyében és így a Kaszaper községben élők vagyoni, jövedelmi helyzete jóval alul marad az országos átlaghoz viszonyítottan. A településen élő aktív korú, nem közfoglalkoztatásban részesülő személyek, a helyi ismeretek birtokában, a településen működő foglalkoztatókat megkérdezve a minimálbérnek megfelelő személyek foglalkoztatásával a vagyoni helyzetük javítására törekszik az önkormányzat. A nyugdíjasok helyzete szintén az országos átlag alatti, tekintve, hogy mezőgazdasági munkákat végeztek, és köztudomású, ebben a rétegben alacsony a nyugdíjak összege. A térség természeti adottságaiból adódóan, a településen jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, kertgazdálkodás, nagyon elenyésző számban, de jelen van az állattenyésztés. Ipari tevékenység nem működik, de kisebb helyi vállalkozások jelen vannak melyek a vendéglátás, kereskedelem, szolgáltatások helyi szerepét töltik be. A helyi vállalkozások elenyésző számban, de elősegítik a foglalkoztatás előrehaladását.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	**Az SZJA adófizetők száma**	**Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók**
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	**az állandó népesség %-ában** (TS 060)
2017	53,52	34,07
2018	52,84	29,00
2019	53,37	27,75
2020	53,95	30,11
2021	52,88	25,56
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

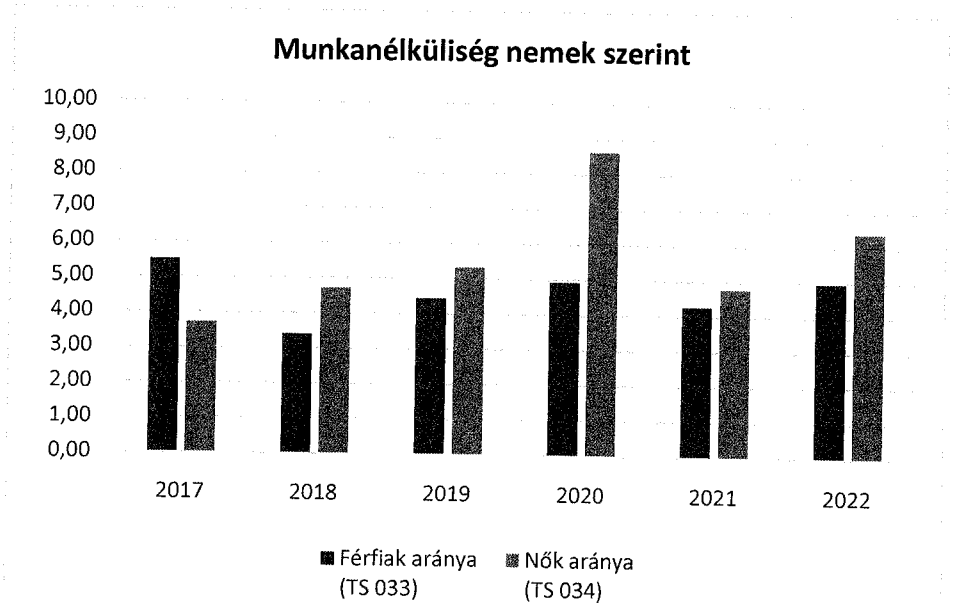
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

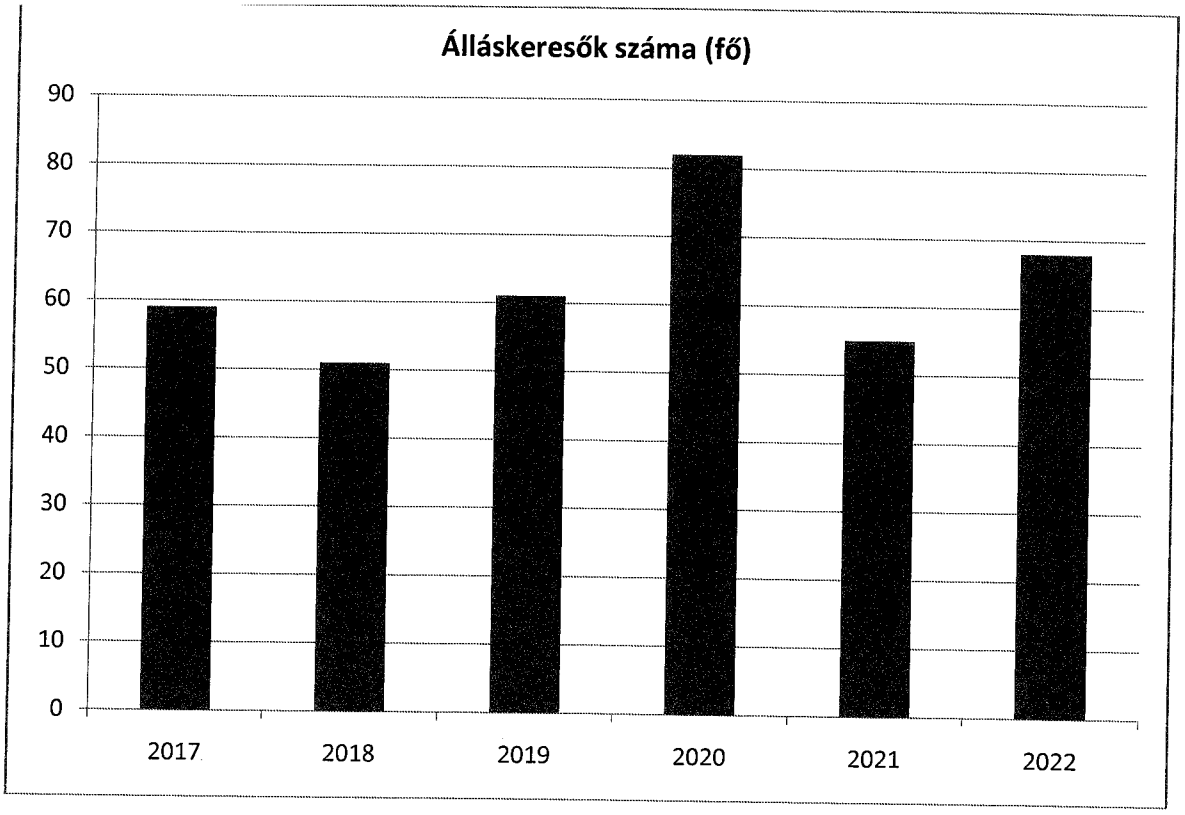
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2017	5,50	3,72	4,61%
2018	3,40	4,72	4,06%
2019	4,44	5,33	4,89%
2020	4,94	8,64	6,79%
2021	4,28	4,79	4,54%
2022	4,98	6,41	5,70%

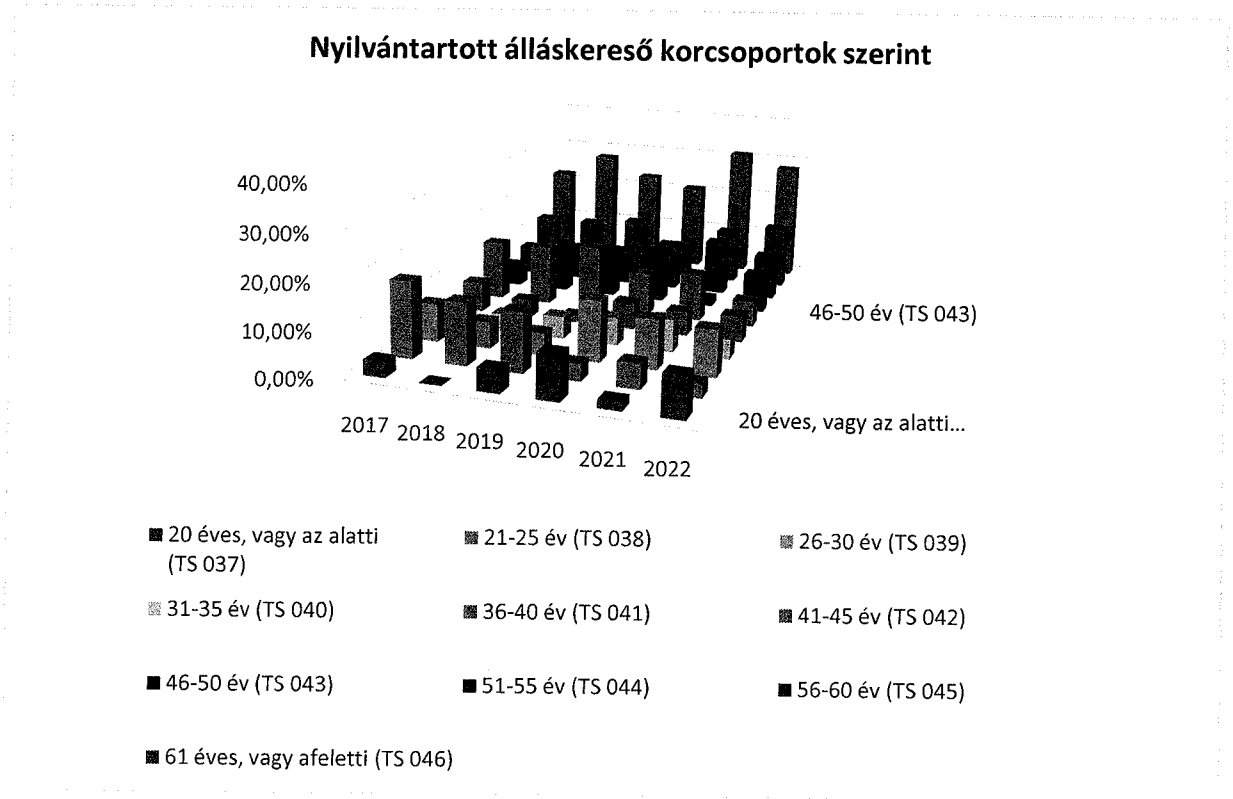
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**59**	**51**	**61**	**82**	**55**	**68**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	3,00	8,00	1,00	6,00
	%	3,39%	0,00%	4,92%	9,76%	1,82%	8,82%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	7,00	8,00	3,00	3,00	2,00
	%	16,95%	13,73%	13,11%	3,66%	5,45%	2,94%
26-30 év (TS 039)	Fő	5,00	3,00	3,00	11,00	6,00	7,00
	%	8,47%	5,88%	4,92%	13,41%	10,91%	10,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	2,00	3,00	5,00	4,00	3,00
	%	5,08%	3,92%	4,92%	6,10%	7,27%	4,41%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	2,00	1,00	5,00	3,00	4,00
	%	6,78%	3,92%	1,64%	6,10%	5,45%	5,88%
41-45 év (TS 042)	Fő	8,00	7,00	9,00	8,00	6,00	4,00
	%	13,56%	13,73%	14,75%	9,76%	10,91%	5,88%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	6,00	7,00	10,00	1,00	6,00
	%	5,08%	11,76%	11,48%	12,20%	1,82%	8,82%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	4,00	5,00	9,00	7,00	7,00
	%	6,78%	7,84%	8,20%	10,98%	12,73%	10,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	7,00	6,00	8,00	6,00	7,00	10,00
	%	11,86%	11,76%	13,11%	7,32%	12,73%	14,71%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13,00	14,00	14,00	17,00	17,00	19,00
	%	22,03%	27,45%	22,95%	20,73%	30,91%	27,94%

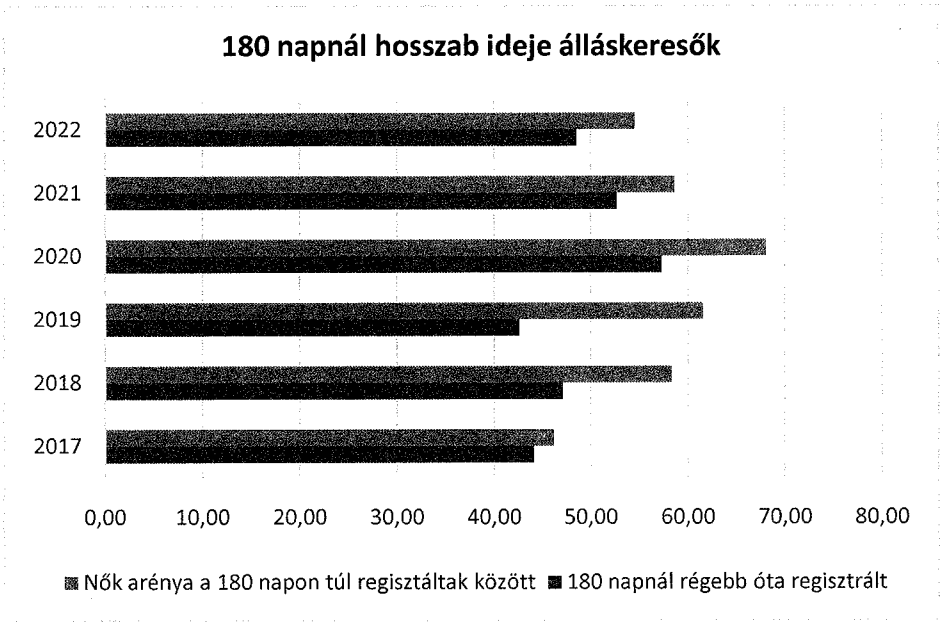
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők száma (fő)
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint
40,00%
30,00%
20,00%
10,00%
0,00%
2017
2018
2019
2020
2021
2022
46-50 év (TS 043)
20 éves, vagy az alatti...
20 éves, vagy az alatti (TS 037)
21-25 év (TS 038)
26-30 év (TS 039)
31-35 év (TS 040)
36-40 év (TS 041)
41-45 év (TS 042)
46-50 év (TS 043)
51-55 év (TS 044)
56-60 év (TS 045)
61 éves, vagy afeletti (TS 046)

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2017	44,07	46,15
2018	47,06	58,33
2019	42,62	61,54
2020	57,32	68,09
2021	52,73	58,62
2022	48,53	54,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

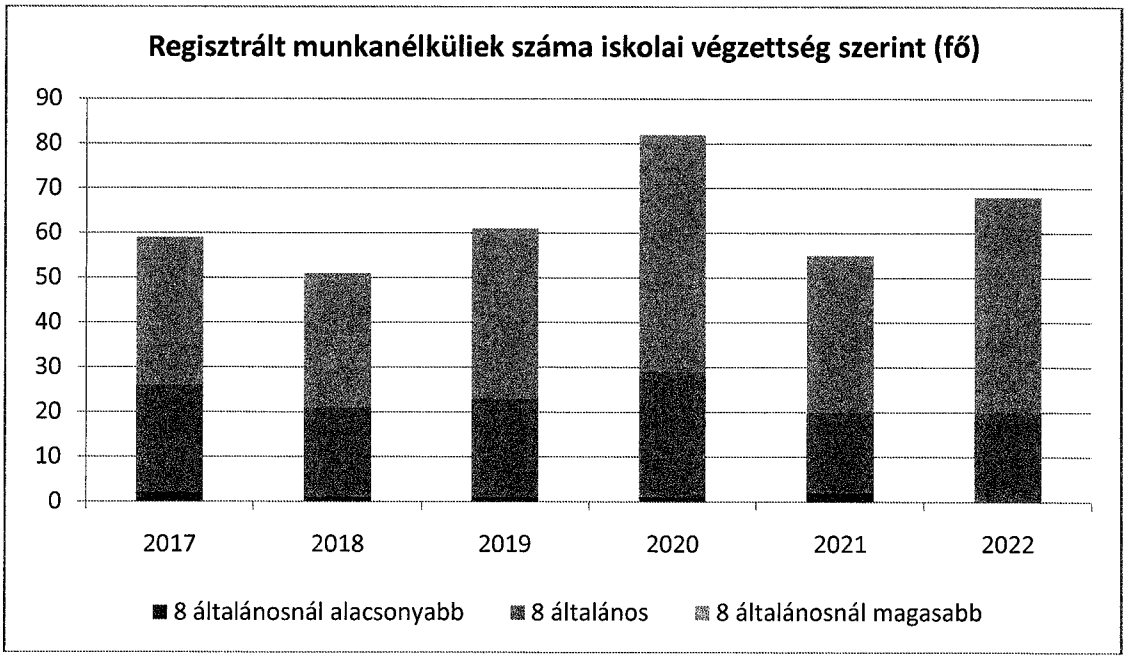

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;
legveszélyesebb csoport a hosszú ideje munka –és végzettség nélküli álláskeresők foglalkoztatása. Részben a családsegítőn keresztül itt biztosítunk helyszínt a szociális szolgáltatásoknak. Már nincsen kötelező együttműködési kötelezettségük a munkanélkülieknek a családsegítő szolgálattal, de tanácsadást, vagy segítő beszélgetést biztosítunk részükre.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	59	2	3,39%	24	40,68%	33	55,93%
2018	51	1	1,96%	20	39,22%	30	58,82%
2019	61	1	1,64%	22	36,07%	38	62,30%
2020	82	1	1,22%	28	34,15%	53	64,63%
2021	55	2	3,64%	18	32,73%	35	63,64%
2022	68	0	0,00%	20	29,41%	48	70,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

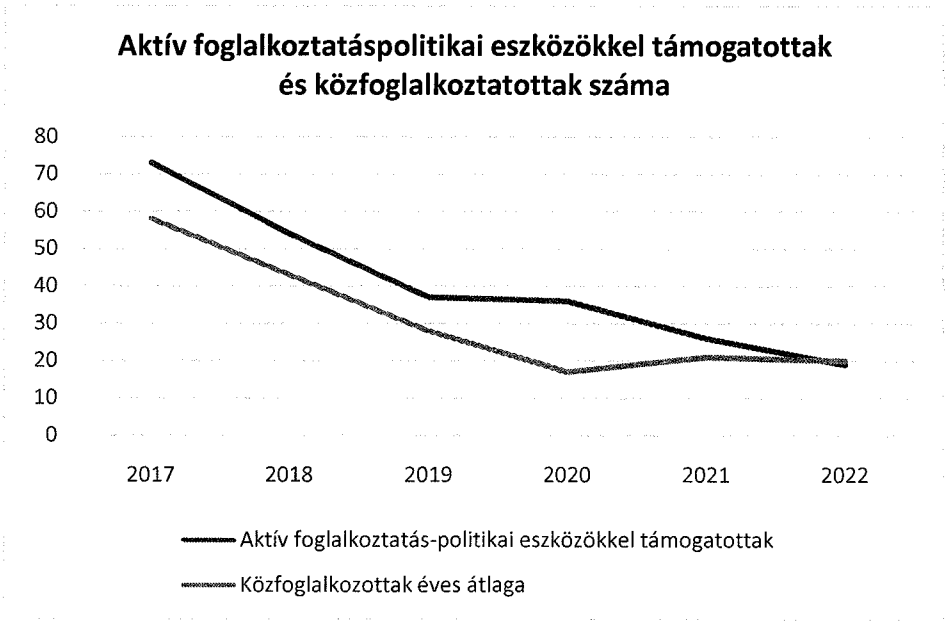
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Kaszaper községi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Szociális ügyintézője látta el, a munkáltatói feladatokat az érintett önkormányzati oktatási, szociális intézmények vezetői. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat az Önkormányzat pénzügyi csoportja végezte. Az elmúlt két évben önkormányzati intézmény (szociális, oktatási, nevelési), a Polgármesteri Hivatal, vállalta a tartós munkanélküliek foglalkoztatását. 2022. évben összesen 15 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika

Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2017	73	58
2018	54	43
2019	37	28
2020	36	17
2021	26	21
2022	19	20

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

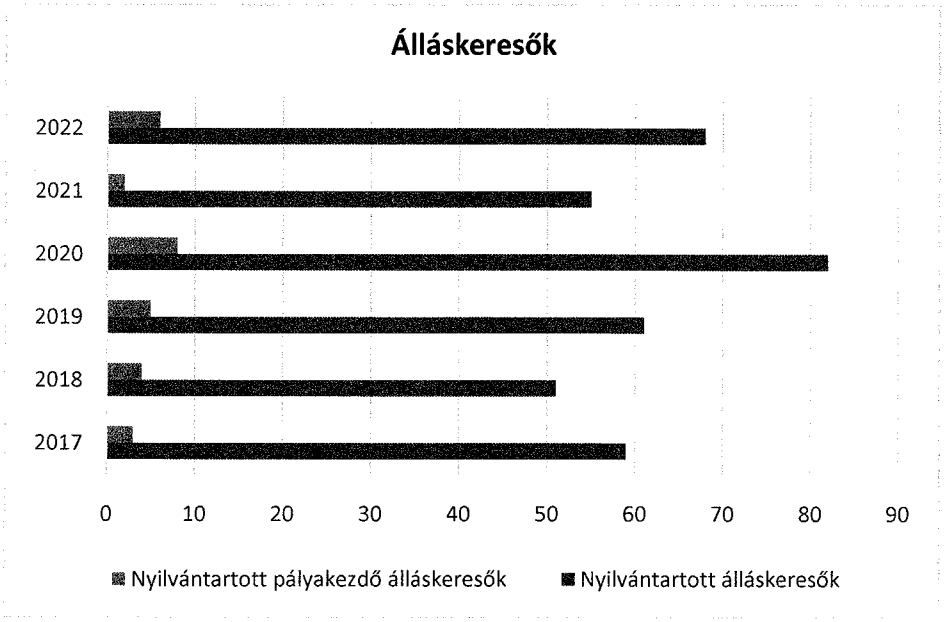

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciáját vizsgálva, megállapítható, hogy a településen kiskereskedelmei üzletek és vendéglátó egységek száma nem változott. A mélyszegénységben élők körében nincs vállalkozói kedv, inkább jellemző a mezőgazdasági idénymunka. Nincsenek mélyszegénységben élők, a mezőgazdasági idénymunka pedig nagyon visszaszorult a településen az elmúlt években.
A helyi vállalkozók igen csekély számban alkalmaznak aktív korú munkavállalót, inkább a családon belül oldják meg a foglalkoztatást.
A közlekedés szempontjából a településünk igen kedvező helyzetben van, közvetlenül megközelíthető Orosháza, Mezőkovácsháza, Békéscsaba, Hódmezővásárhely, Makó és Szeged az autóbusz-járatok indulási ideje is elősegíti ezt.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;
Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiá-nya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2017	59	3
2018	51	4
2019	61	5
2020	82	8
2021	55	2
2022	68	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
A Békés Vármegyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával olyan jó munkakapcsolatot építettünk ki, hogy folyamatosan tájékoztatást nyújtunk a képzések, átképzések szervezéséről, a munkanélküliek létszámadatairól

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
Az önkormányzati foglalkoztatás a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. A foglalkoztatás változó időtartamú, lehetőség szerint 10-11 hónapra biztosítunk munkaviszonyt az itt élők számára. Átlagosan 30 fő foglalkoztatása történik a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoctv.) a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok a Szoctv.-ben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak, mint például:

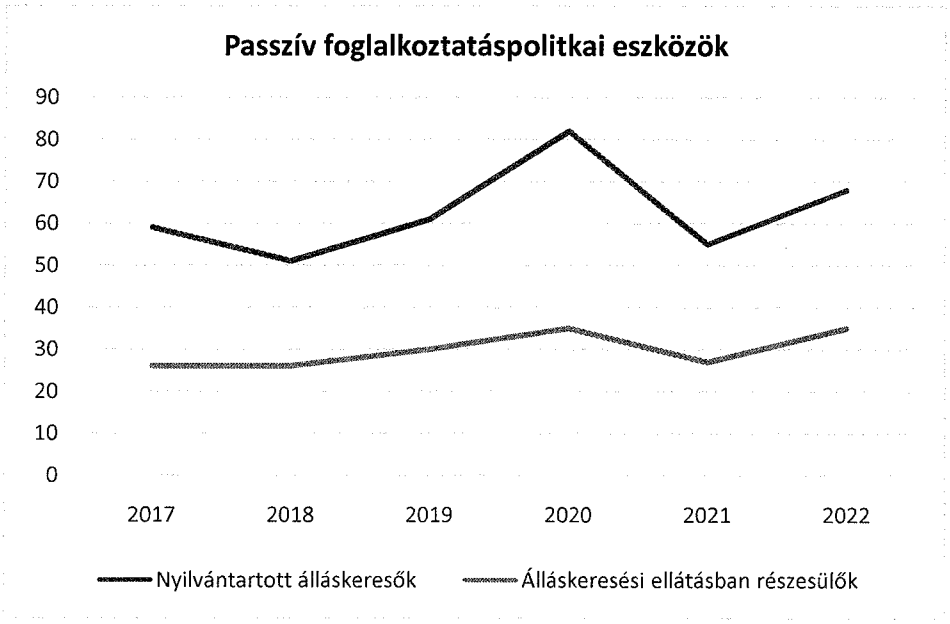
- **újszülött támogatás**
- **letelepedési támogatás**
- **lakhatási támogatás**
- **temetési segély**
- **Krízis alap**

Rendkívüli településtámogatás nyújtható:

a. élelmiszerre,
b. ruhaneműre,
c. gyógyszerköltségek fedezetére,
d. gyermek intézmények étkezési térítési díjának megfizetésére,
e. tüzelőre, lakásköltségekre
f. megélhetést érintő előre nem tervezhető többletkiadásra, mint kórházi kezelés, temetés tanévkezdéshez.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	59	4,98%	26	44,07%
2018	51	4,29%	26	50,98%
2019	61	5,22%	30	49,18%
2020	82	7,20%	35	42,68%
2021	55	4,77%	27	49,09%
2022	68	6,30%	35	51,47%

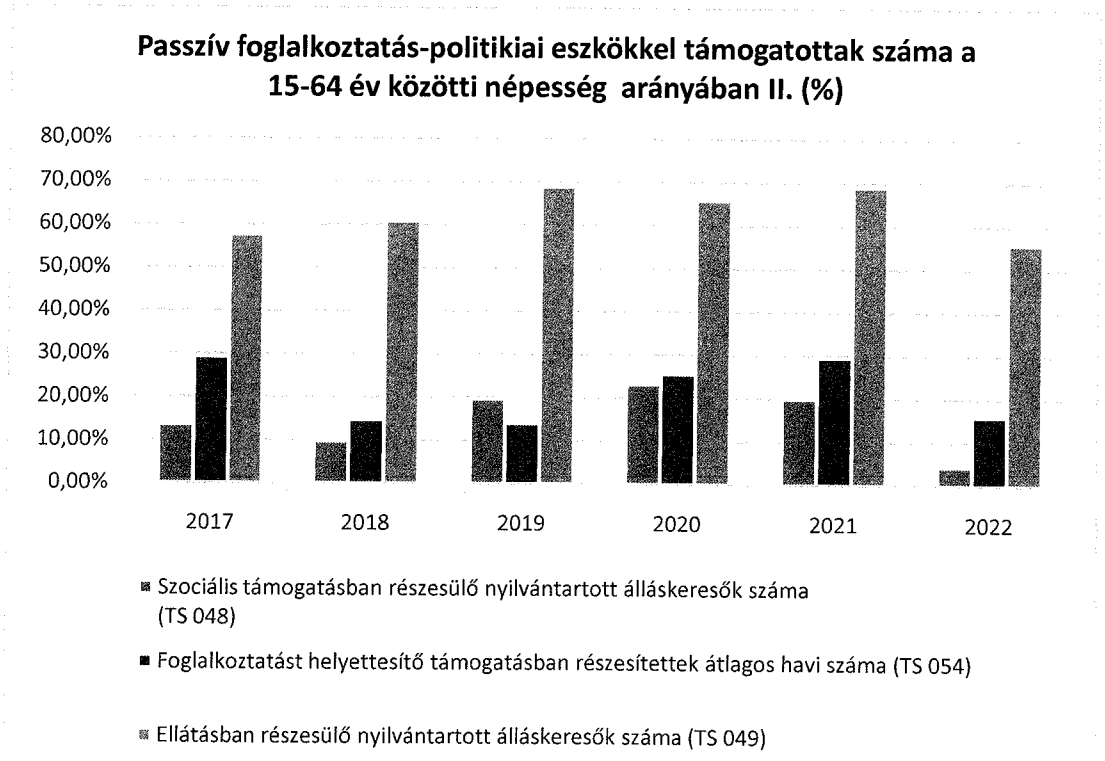
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

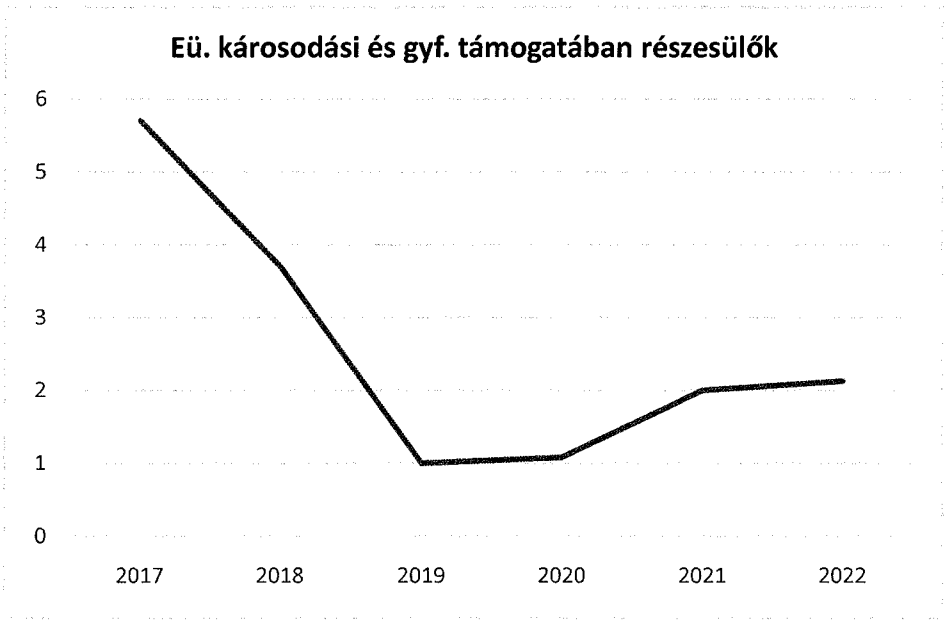
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	13,56%	17	29,29%	34	57,63%
2018	5	9,80%	8	14,76%	31	60,78%
2019	12	19,67%	9	14,02%	42	68,85%
2020	19	23,17%	21	25,59%	54	65,85%
2021	11	20,00%	16	29,60%	38	69,09%
2022	3	4,41%	11	16,00%	38	55,88%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2017	6
2018	4
2019	1
2020	1
2021	2
2022	2

Forrás: TeIR, KSH

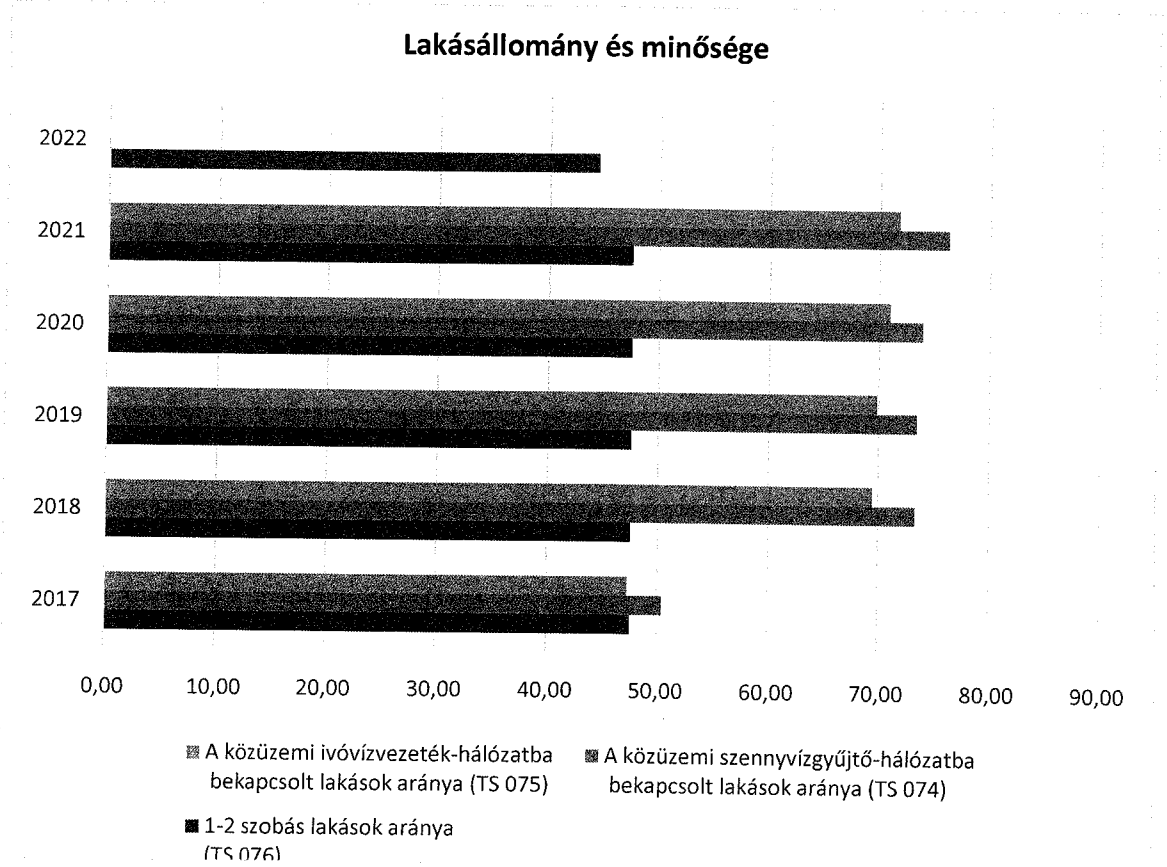
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	875	0	0,00	47,54	50,40	47,31
2018	875	0	0,00	47,54	73,37	69,49
2019	875	0	0,00	47,54	73,49	69,83
2020	875	0	0,00	47,54	73,94	70,97
2021	875	0	0,00	47,54	76,23	71,77
2022	860	0	0,00	44,42	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

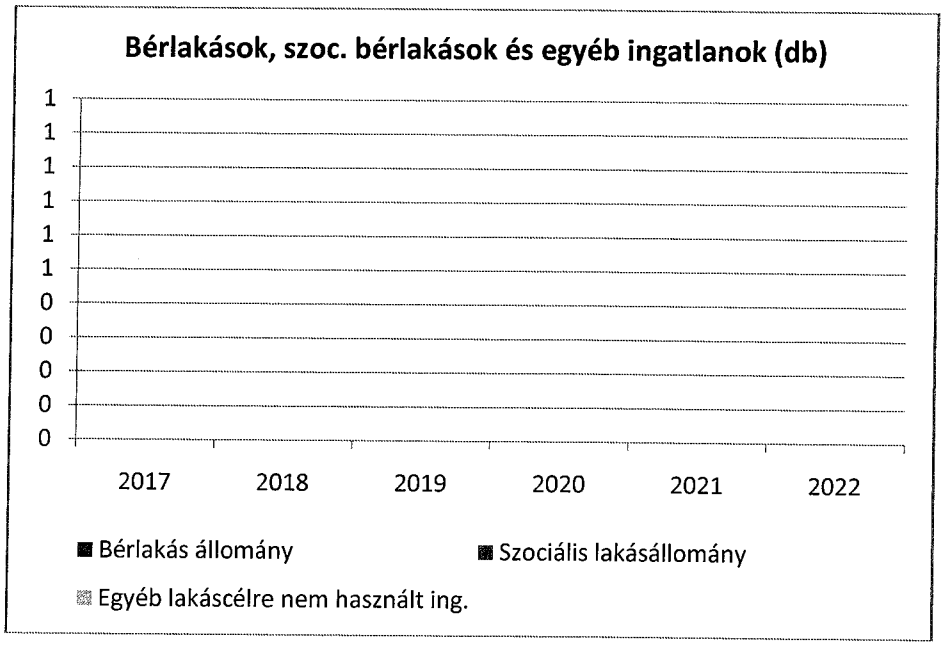
a) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk összesen 3 szociális bérlakással rendelkezik, melyek komfortos lakások. Az önkormányzati lakáshoz jutás pályázati formában történik, a képviselő testület dönt a pályázat odaítéléséről. A gazdasági válság és a helyi adottságok miatt a megüresedett ingatanok egyáltalán nem, avagy csak ár alatt értékesíthetők. Több alkalommal a tulajdonosok az önkormányzat számára felajánlják megvételre, amelyek általában komfort nélküli rossz állapotban lévő ingatlanok. Kevés ráfordítással lakhatóvá tesszük és a későbbiek során bérbe adjuk. Annak ellenére, hogy ezek a lakások általában komfort nélküliek mégis több kérelem érkezik a lakhatásra, hiszen nagyon alacsony áron adjuk bérbe.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	875	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	875	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	875	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	875	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	875	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	860	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociálisan rászorulók lakhatási támogatásban részesülnek. Részben a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke. A hátralékkal rendelkező ügyfelekről adattal csak a lakbér- hátralékosok esetében rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósság állományról.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs ilyen a településen

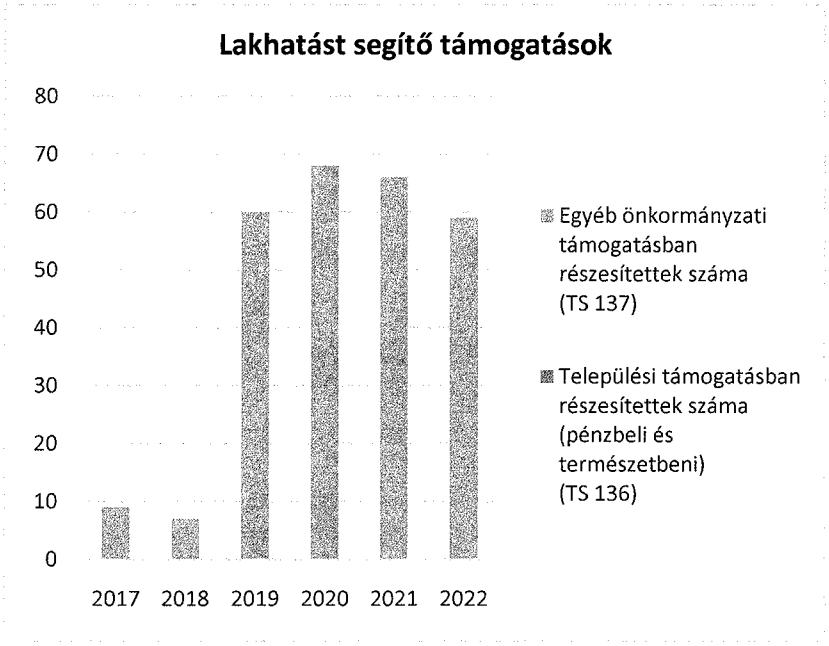
e) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a lakhatási támogatás. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

Lakhatást segítő támogatások: Kaszaper Község Önkormányzata 1996 évtől a településen az első lakást megvásárolt házastársakat, élettársakat az adásvételi szerződés bemutatásával és jövedelem igazolásokkal benyújtott kérelemre vissza nem térítendő támogatást nyújt, estenként és alkalmanként 100.000 Ft maximum összegben.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2017	n.a.	9
2018	n.a.	7
2019	n.a.	60
2020	n.a.	68
2021	n.a.	66
2022	n.a.	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a lakhatási támogatás. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

g) lakhatás egyéb jellemzői: Pusztaszőlős vonatkozásában tanyagondnoki szolgáltatás működik, mely akár a szociális otthonban lakók vagy a lakosságot segíti (orvosi szolgáltatások elérése, vásárlás, egyéb ügyek intézésében)

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településünkön lakhatás szempontjából szegregáció és szegregátum nincs, illetve veszélyeztetett területek sincsenek a településen. A jelenleg rendelkezésünkre álló információk, adatok alapján a közeljövőben sem várható ilyen helyzet kialakulása.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A **településen élők** szakrendelési ellátását a mezőkovácsházi és az orosházi rendelő-intézet végzi.

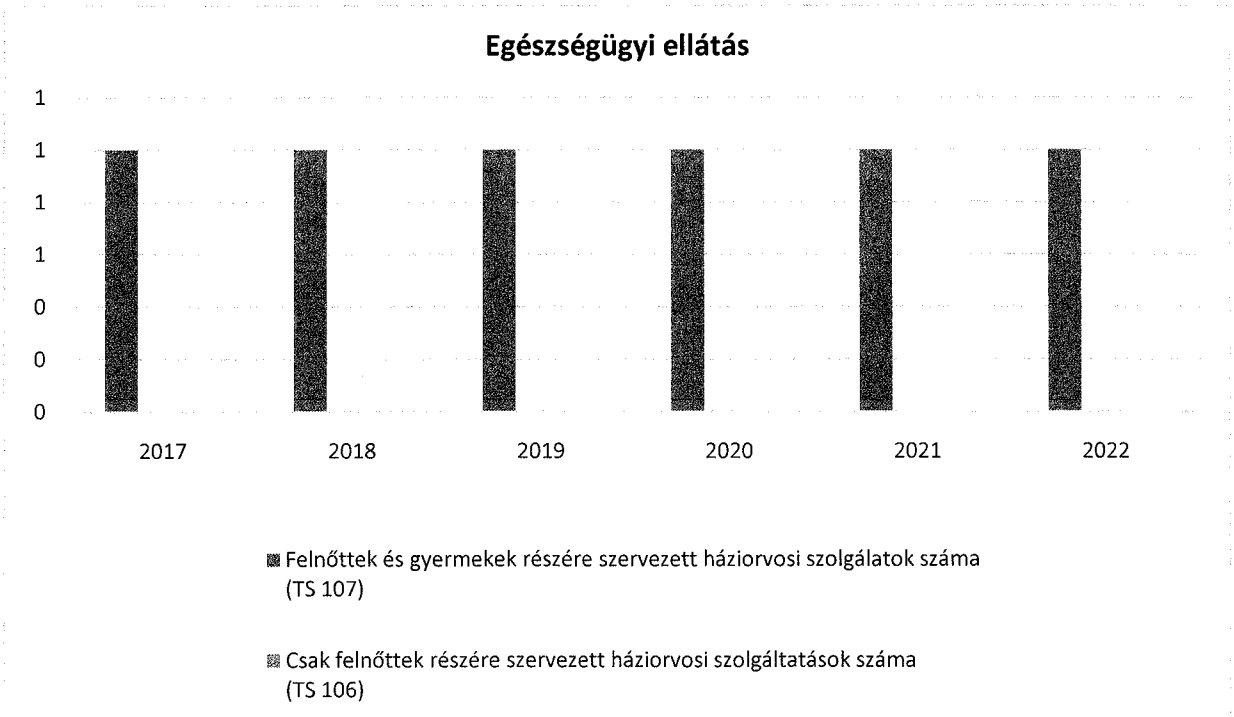
Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	51	4,31
2018	1	0	0	1	50	6,89
2019	1	0	0	1	50	3,30
2020	1	0	0	1	44	3,36
2021	1	0	0	1	34	3,00
2022	1	0	0	1	41	3,54

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A védőnői szolgálat munkáját, a 49/2004 ESZCSM rendelet, a 33/1992 NM rendelet, a a26/1997 NM rendelet szabályozza, feladatai:

- nővédelem
- várandós anyák gondozása
- 0-6 éves korú gyermekek gondozása
- óvodások gondozása
- oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek gondozása
- családgondozás

A népegészségügyi programban jelentős feladatot kap a védőnői szolgálat. A védőnő az elsődleges megelőzés legképzettebb szakembere. Jelen van a családokban, a népegészségügyi program megvalósításának kulcsembere. A programban prioritást élveznek az ifjúság kérdései, az egészségfejlesztés a mindennapi élet színterein, az idő előtti és lekerülhető halálozások, megbetegedések, fogyatékosságok megelőzése, valamint az esélyegyenlőség az egészségért. Fontos célkitűzés az elsődleges megelőzés érvényesítése a társadalomban. Az egészségügyi intézmények, ezen belül a védőnői szolgálat is, az egészség, mint érték terjesztésében, az egészséges választáshoz szükséges ismeretek átadásában fontos küldetést tölt be. Különös jelentősége van az egészséges életkezdetnek, a gyermek és ifjúság egészségfejlesztésének. Az egészséges életre való felkészítés beruházás a jövőbe, a gyermekek az ifjúság körében a legjobbak a kedvező változás esélye és ez hatással lehet a család egészére. Ezen a területeken a védőnők nap, mint nap ott vannak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés: Kaszaper településen jelenleg nincs erre lehetőség a környező nagyobb városokban Orosházán és Békéscsabán található fejlesztő és rehabilitációs intézmény.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenésében, oly mód veszünk részt, mint például a Minta Menza program, mely hozzásegíti a gyermekeket az egészséges táplálkozáshoz, valamint egészségnapok szervezése évente egyszer a település lakóinak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportprogramokhoz való hozzáférése tekintetében Kaszaper Község Önkormányzatának egyik civil szervezet a Kaszaper Futball Clubbal együttműködésével történnek az éves spotfoglalkozások megvalósítása, megtervezése.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ, biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a

szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgálat, idősek nappali ellátása, család-és gyermekjóléti szolgálat, és idősek otthona. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Ennek során az Önkormányzatnak jelentős szerepe van.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Rendőrség bevonásával történik, szükség szerint. (nem jellemző a településen)

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

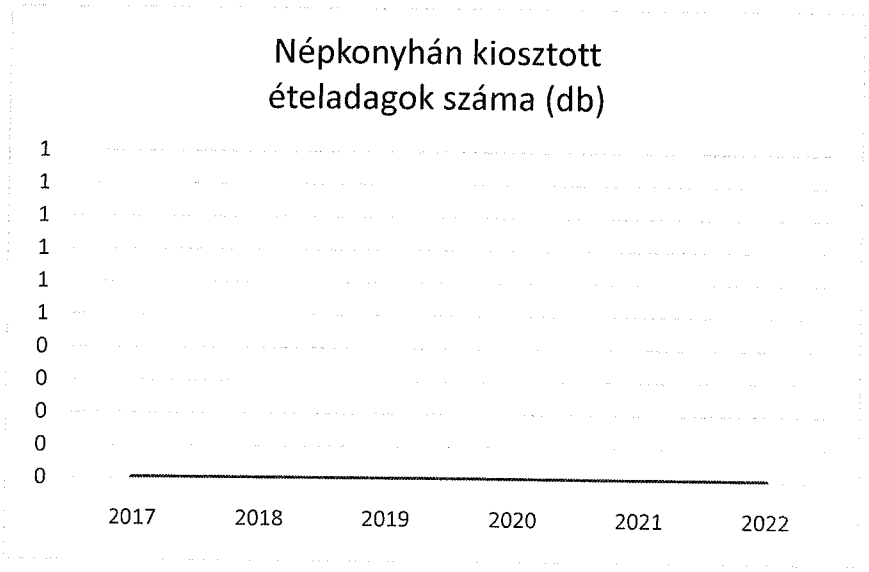
A hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor az önkormányzatnak tudomása arról, hogy hátrányos megkülönböztetés ért volna valakit.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül ruhaosztás, tartós élelmiszer osztás, karácsonyi csomagok adományozását teszi lehetővé Kaszaper Község Önkormányzata.

3.6.2. Népkonyha	
Év	**Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)**
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását, úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom, és környezet problémáit együtt kezeljük.

A Közösségi, Közművelődési Színtér és Könyvtár több mint 500 négyzetméteren a hét minden napján lehetőséget biztosít a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, a Teleház működtetésével, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A településen élő állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal.

A Közösségi Közművelődési Színtér és Könyvtár legfőbb célja és küldetése, hogy meghatározó szerepet töltsön be Kaszaper és a régió életében. Az intézmény a környék kulturális életének egyik legfőbb mozgatórugója, rendezvényei túlmutatnak a település, de olykor az ország határain is. Tevékenységi köréhez tartozik gyereknapok, falunapok, nyugdíjas- és mozgáskorlátozott találkozók és programok szervezése, lebonyolítása; a közművelődés és a kultúra képviselete (rendezvényekkel, előadásokkal, vetélkedőkkel, szakkörökkel stb.); illetve bármely szükséges információhoz jutás elősegítése az itt élők számára. A település hátrányos helyzetű térségben fekszik, a helyi önkormányzat és a közművelődési intézmény minden pályázati lehetőséget kihasznál, és a körülményekhez, lehetőségekhez képest mindent megtesz azért, hogy a települést élhetőbbé tegyék; hogy az itt élő emberek olyan programokon vehessenek részt, melyek értéket képviselnek, elősegítik kulturális fejlődésüket, könnyebbé, vidámabbá teszik életüket, mindennapjaikat. A nemrégiben, pályázat útján felújított intézmény termei nyitottak, barátságosak, otthonosak; korszerű eszközei és modern, de egyszerű és igényes berendezése lehetőséget nyújt a tanulásra, kikapcsolódásra, a szabadidő hasznos eltöltésére.
A folyamatosan szervezett hagyományőrző-, értékteremtő-, képességfejlesztő- és a tanulást elősegítő rendezvényeken és programokon túl az intézmény különösen nagy energiákat fektet abba, hogy a település kulturális életét is szélesítsék, magasabb színvonalra emeljék. Kulturális tevékenységünk nagyban függ a pályázatoktól, amiket lehetőségeinkhez mérten próbálunk kihasználni a minél hatékonyabb működés érdekében. Az intézmény Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér cím birtokosa, melynek köszönhetően pályázatok útján több programlehetőség biztosított a település lakóinak számára.

Az intézmény a település központi helyén fekszik, bárki számára könnyen megközelíthető, az 1997. évi CXL. (A kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről) törvénynek és annak 2012-es módosításainak, illetve a rávonatkozó egyéb törvényeknek, jogszabályoknak és rendeleteknek megfelelően működik. A helyiség szépen felújított, kialakítása, elrendezése megfelelően szolgálja intézményegységeinek céljait. Technológiai berendezése megfelelő, a munkát a szükséges hardverekkel és szoftverekkel ellátott számítógépek segítik, a szolgáltatások igénybevevőinek, felhasználóinak, célközönségének pedig jó minőségű műszaki eszközök és kisegítő berendezések állnak rendelkezésére. A termek jól megvilágítottak, a környezet modern, kényelmes és barátságos.

Az intézmény részegységeként működik a település könyvtára. A SZIRÉN könyvtári program a korábbiakban nem volt használva, az állomány egy része és az olvasói adatok nagy része az utóbbi időben rögzítésre került a programban, ezekben kisebb-nagyobb javítások, kiegészítések szükségesek ill. a teljes állománynak gépen kell lennie. A program frissítésre került, naprakész, a dokumentumkölcsönzés ezentúl itt történik, az új beszerzések a korábban használt kézi leltárkönyvbe és a SZIRÉN-be egyaránt felvezetésre kerülnek.

A dokumentumállomány nagy százaléka elavult vagy rossz állapotban van, selejtezés szükséges. A könyvtár állományában meglévő, de a könyvtár rendeltetésszerű feladatainak ellátására alkalmatlanná vált dokumentumok selejtezéséről törlési jegyzék készül, melyben a törlés okai (elavult, természetes elhasználódás, megrongálódott, elveszett) is feltüntetésre kerülnek. A selejtezéssel egyidőben állományellenőrzésre, állományleltárra is szükség van, a meglévő állományt egyeztetni kell a leltárkönyvvel, és a könyvtári programba felvitt állománnyal. Szükség esetén javítások, kiegészítések elvégzése, ill. tárgyszavazás. Ez a munka jelenleg is folyamatban van.

Az egyik legfontosabb teendő egy helyismereti rész kialakítása, melyben a településsel kapcsolatos mindennemű dokumentumot összegyűjtünk és megőrzünk. Részt veszünk a Békés Megyei Könyvtár Békés Wiki-projektjében is, mely (a Wikipédiához hasonlóan és ahhoz igazodva) helytörténeti- és egyéb Békés megyei kötődésű szócikkeket közöl az interneten.

A dokumentumállomány nagymértékű frissítésre szorul; legfontosabb a kötelező olvasmányok beszerzése, ill. a könyvtárhasználók igényeinek kielégítése és a könyvtár folyamatos hatékony működése érdekében új olvasmányok és aktuális szakkönyvek beszerzése elsősorban az általános érdeklődési körbe tartozó szakterületeken (egészségmegőrzés, mezőgazdaság, lélektan, önismereti területek, gyermeknevelés stb.).

A könyvtár legfőbb „stratégiai célpontjai" a gyerekek, akikkel már gyermekkorban meg kell szerettetni az olvasást és a könyvtárat, hogy tudatos, gyakori könyvtárhasználókká váljanak. Ehhez szükség van a gyermekkönyvtár és az őket érintő egyéb könyvek aktualizálására, megújulására. Kevés a szépkötésű, jó állapotban lévő mesekönyv, ami külső megjelenésében felkelti az érdeklődésüket, belső tartalmában pedig szép, igényes, a gyermekek fejlődésére jó hatással van (pl. magyar népmesék vagy az évek óta nagyon népszerű Bartos Erika gyermekkönyvei). Gyermekek számára a lehetőségek szerint közös programokat tartunk a könyvtárban (játszóházak, bábszínház, mesedélutánok, rajzpályázatok, kiállítások, könyvtárhasználati vetélkedők, helyismereti játékos vetélkedők). A kaszaperi gyerekek egyre inkább visszatérnek a könyvtárba, szívesen töltik itt szabadidejüket, és a kölcsönzési statisztika is sokszorosára emelkedett a korábbi évekhez képest.

A könyvtári és közművelődési szolgáltatások és programok mellett igény esetén segítséget nyújtunk civil szervezeteknek, magánszemélyeknek pályázatokkal, adóbevallással és egyéb aktuális kérdésekkel kapcsolatban. Ez főképpen az Közösségi és Közművelődési Színtér és Könyvtár keretein belül működő TELEHÁZ berkeiben valósul meg.
A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.
Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
n.a.	igen	1 636	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma lakosság, roma nemzetiségi önkormányzat. esetenként egy-egy családban megjelenik roma származású egyén, azonban ez a község életében nem jelentkezik problémaként. Az összlakosság arányát (1884 fő) tekintve a roma lakosság száma nem haladja meg a 15 főt, tehát elenyésző számot képviselnek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémák között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Lakókörnyezet rendezetlensége	Felvilágosítás.
A szegénység oka és következménye az alacsony iskolai végzettségből fakadóan nehéz az elhelyezkedés. A munkabérek nagyon alacsonyak	Versenyképes, használható képzések szervezése, állami támogatással. A munkaerő kölcsönző cégek tevékenységének visszaszorítása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése	Felzárkóztatási fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratermelődése	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Életvezetési tanácsadás.
A településén élő állampolgárok egészségi állapota megfelel az országos mutatónak, ami nem jó.	Egészségügyi szűrések szervezése, és népszerűsítése. Az egészséges életmódra nevelés a felnőttek körében is annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálaton való mind nagyobb számú megjelenítés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032" Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	877	908	1785	49,13%	50,87%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			42	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	109	106	215	6,11%	5,94%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	28	34	62	1,57%	1,90%

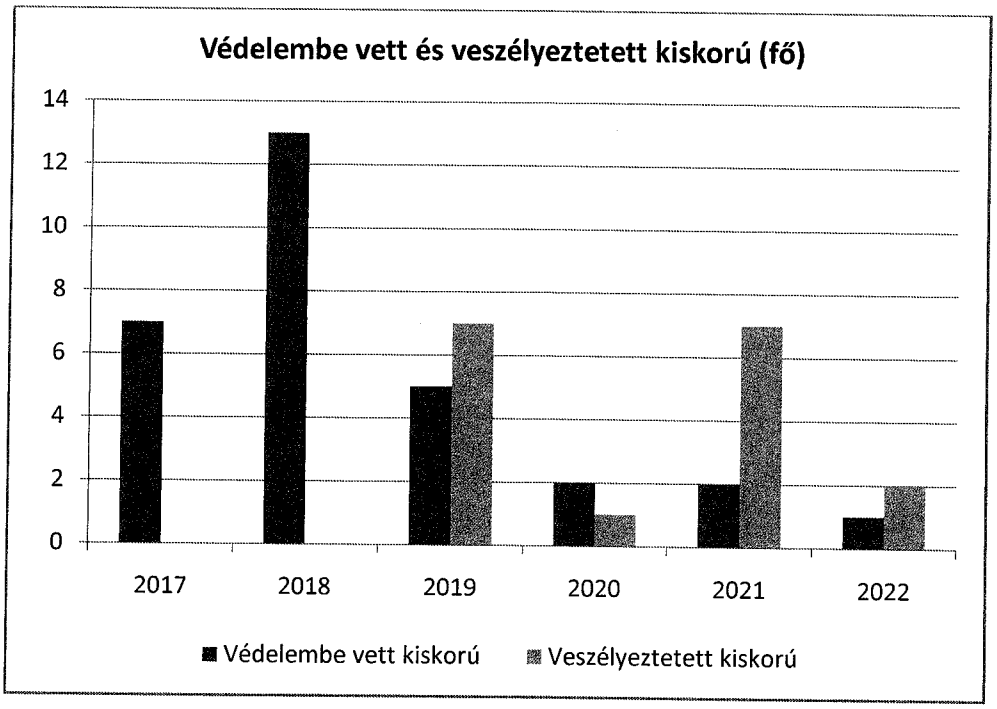
Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A családokban jelentkező működési problémák megoldásában aktívan közreműködik és segítséget nyújtanak a Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ család-és gyermekjóléti szolgálat munkatársa.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	7	n.a.
2018	13	n.a.
2019	5	7
2020	2	1
2021	2	7
2022	2	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

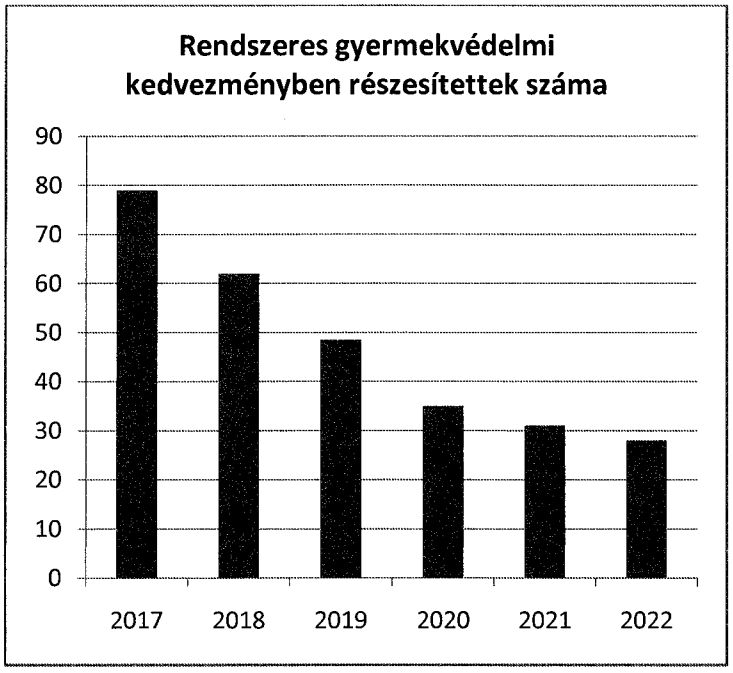

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

2019.-ben a csökkenő gyermeklétszám mellett csökken a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a veszélyeztetett kiskorúak száma azonban nem csökkent.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2017	79
2018	62
2019	49
2020	35
2021	31
2022	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

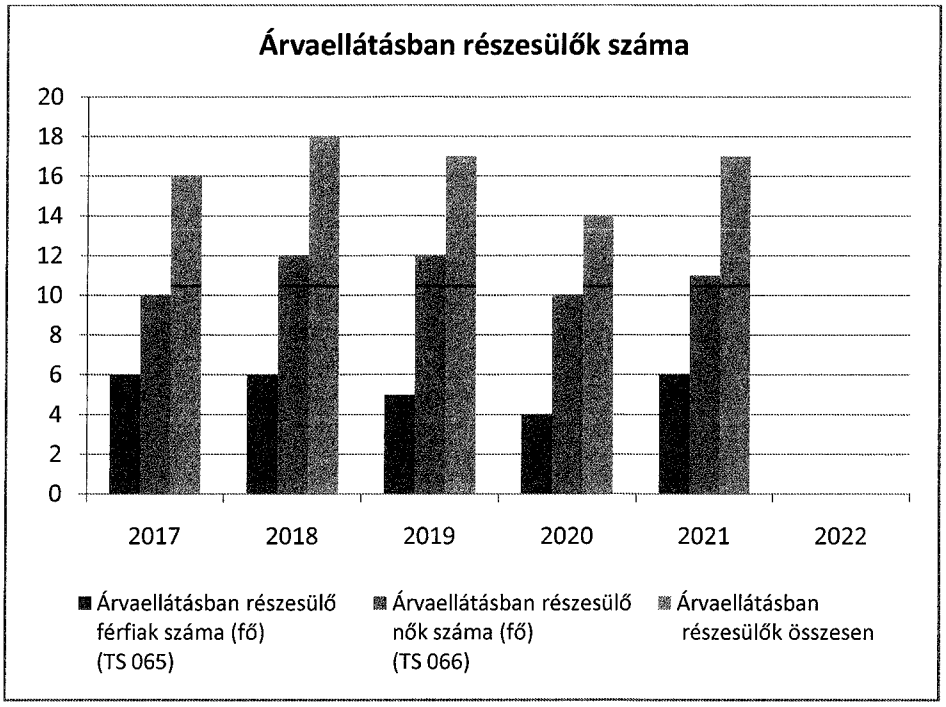
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2017	6	10	16
2018	6	12	18
2019	5	12	17
2020	4	10	14
2021	6	11	17
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

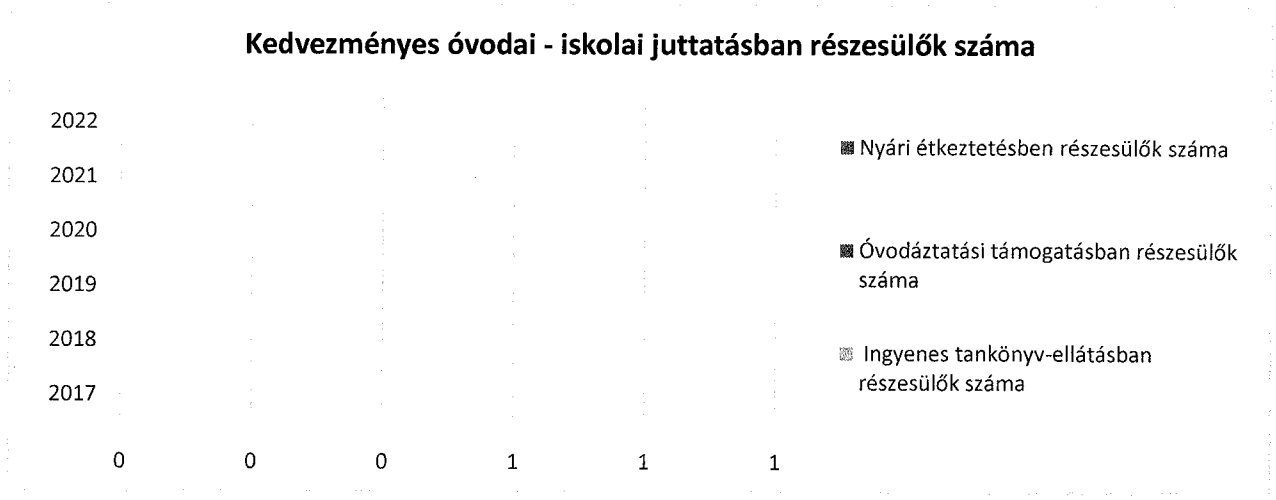
d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a településen ne legyenek éhező gyermekek, ezért minden óvodás és iskolás gyermek kedvezményes étkeztetésben részesül.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs ilyen a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen minden óvodába és iskolába járó gyermek magyar állampolgár, nem jellemző külföldiek letelepedése, illetve ilyen esetekben élnek a kedvezményes honosítás lehetőségével.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen, tekintve, hogy jelentős számú roma lakosság sincs, nincs olyan gyermek, amely szegregált környezetben élne. Amennyiben a településen, későbbi beköltözések lehetőségét számba véve, kialakult roma kisebbségi szegregátum, a lakosság száma megnövekszik, a HEP módosításra kerül.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:
Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.
A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.
A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás".
A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.
A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

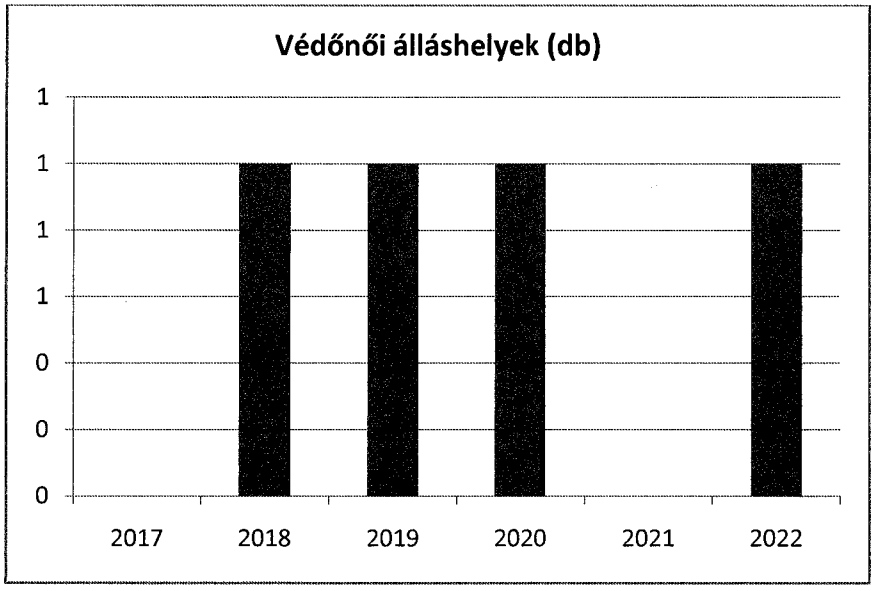
A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. Kaszaper településen 1996 óta ingyenes a gyermekétkeztetés. Az utóbbi évek gazdasági válása, valamint a kevesebb normatíva támogatások miatt az önkormányzat költségvetése is sokkal szűkösebb, de az önkormányzat képviselő-testületének szándéka, hogy továbbra is biztosítsa az ingyenes étkezést. Ebben a nehéz gazdasági helyzetben, amikor egyre nagyobb teher hárul a családokra, nem lenne szerencsés a támogatást megszüntetni. Az Önkormányzat 2008 év óta minden évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében a Napközi konyhán a szünidei napokon biztosít minden nap meleg ételt a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők gyermekek részére.

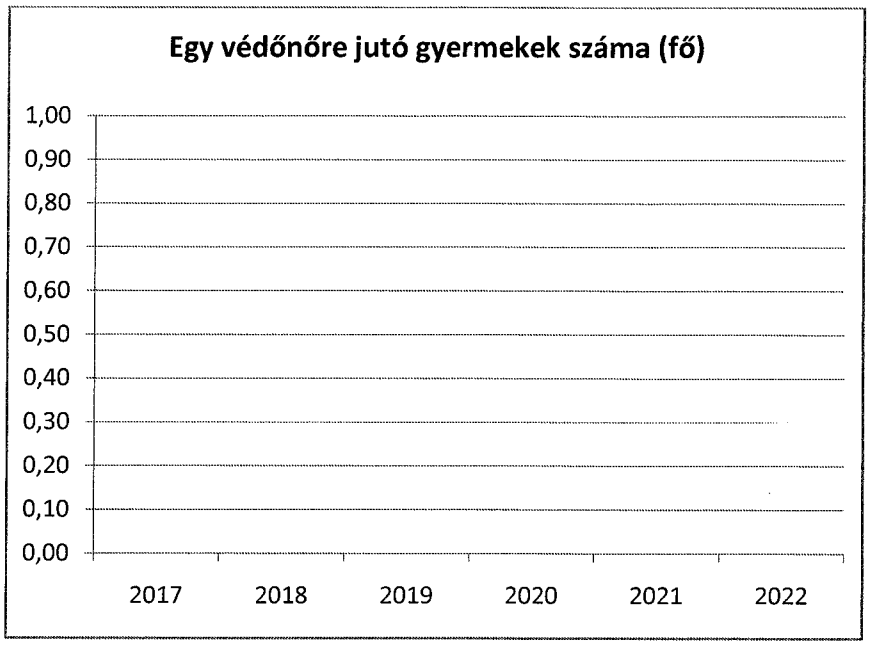
A gyermekek védelmét szolgálják a

- **pénzbeli és természetbeni ellátások**: a szociálisan rászorulók által igénybe vehető pénzbeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat a helyi gyermekjólét és gyermekvédelem rendszeréről szóló 2/2015. (II. 27.) Kt. számú rendelet tartalmazza.
- gyermekjóléti alapellátások: a család-és gyermekjóléti szolgálat, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnként**
	db	**Fő**	**Fő**
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

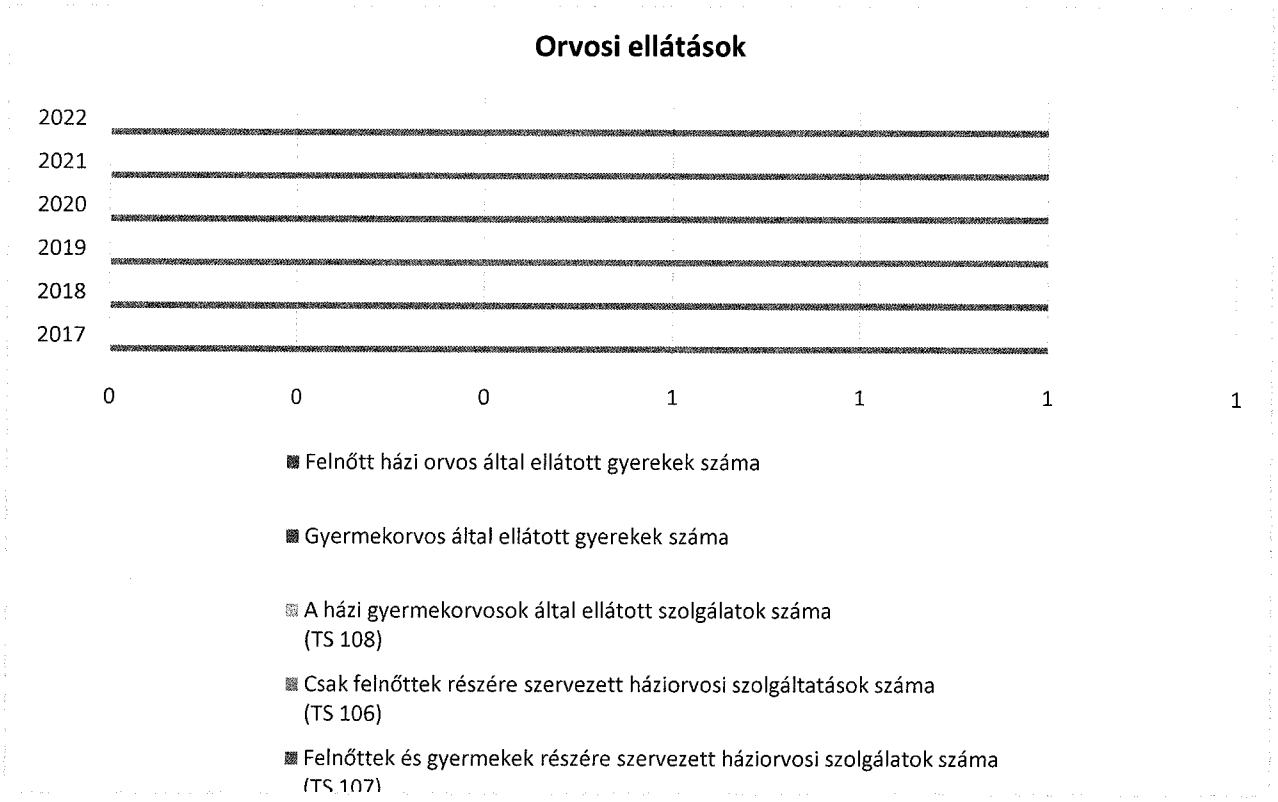
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A községben külön gyermekorvos nem lát el feladatot, vegyes körzet van a településen. Amennyiben szükséges gyermekorvosi ellátás, azt a környező településeken megkapják a rászorulók. (Mezőkovácsháza, Tótkomlós, Orosháza). Ezeken a településeken vehető igénybe a gyermek szakorvosi ellátás is.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 107)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma**	**Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma**
	db	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Logopédiai fejlesztés

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

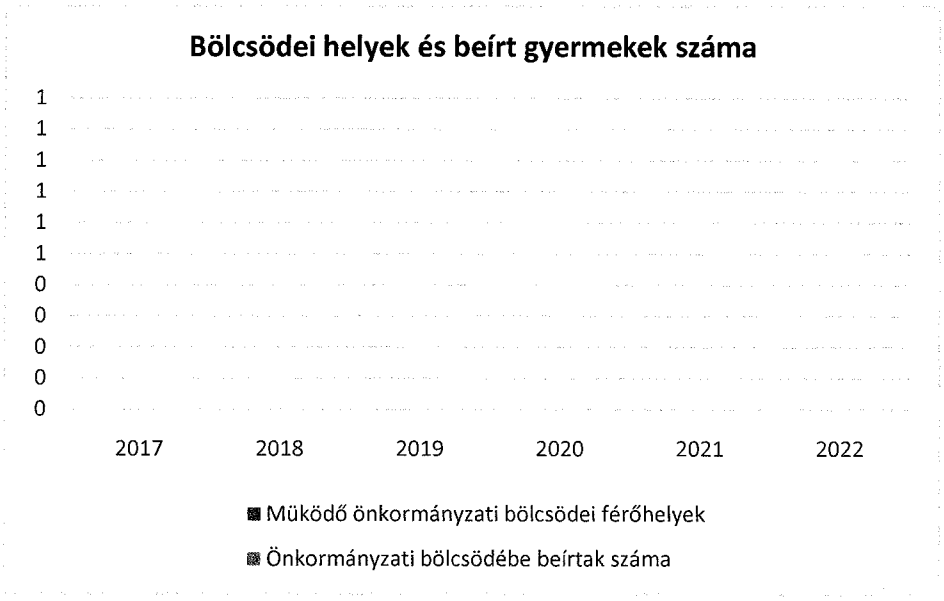
Nincs ilyen a településen.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsődében, óvodában, iskolában biztosított.

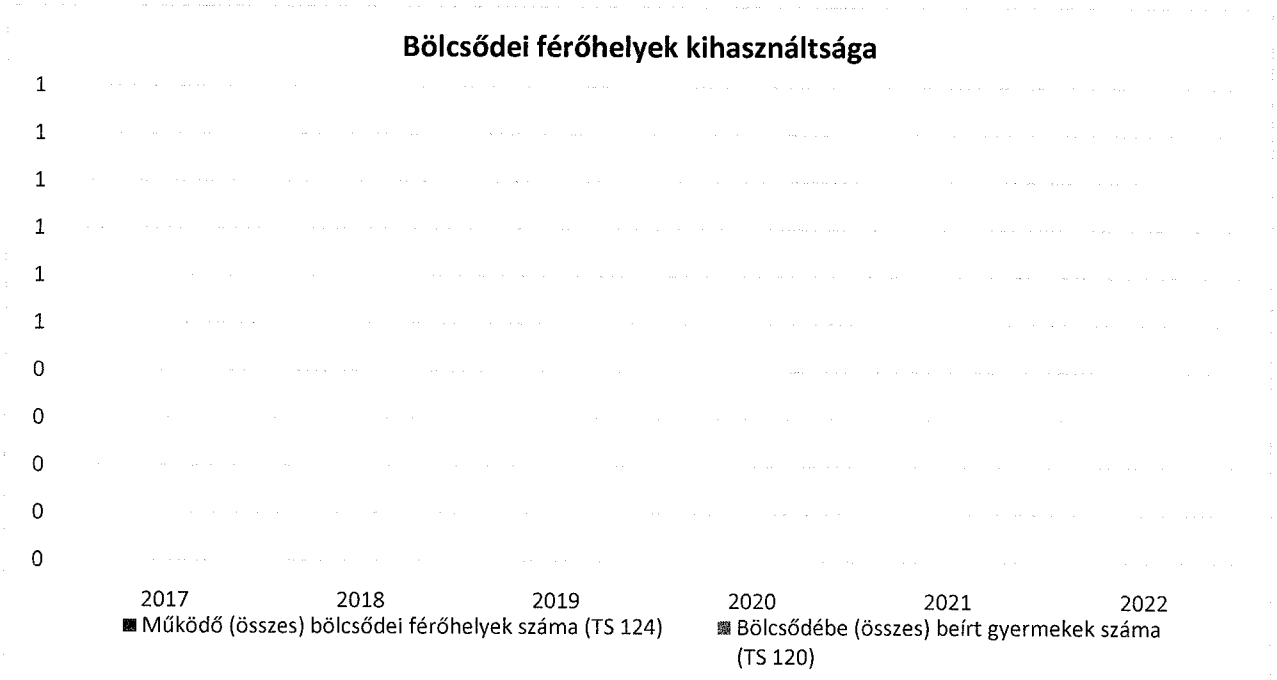
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A család- és gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások, az Orosházán működő Családok Átmeneti Otthona

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a gyermekek igénybe vehetik a sportcsarnok nyújtotta lehetőséget. Az óvodás és iskolás gyermekek részére a helyi Kaszaperi FC – civil szervezetként – külön futball edzéseket tart.

Az óvodában a nyári időszakban is folyamatos a működés, kivétel ez alól a 2 hetes takarítási szünet.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Intézményi és szünidei gyermekétkeztetés biztosított

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A Művelődési Ház által szervezett programok mindenki számára elérhetőek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs ilyen eset.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nincs ilyen eset.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

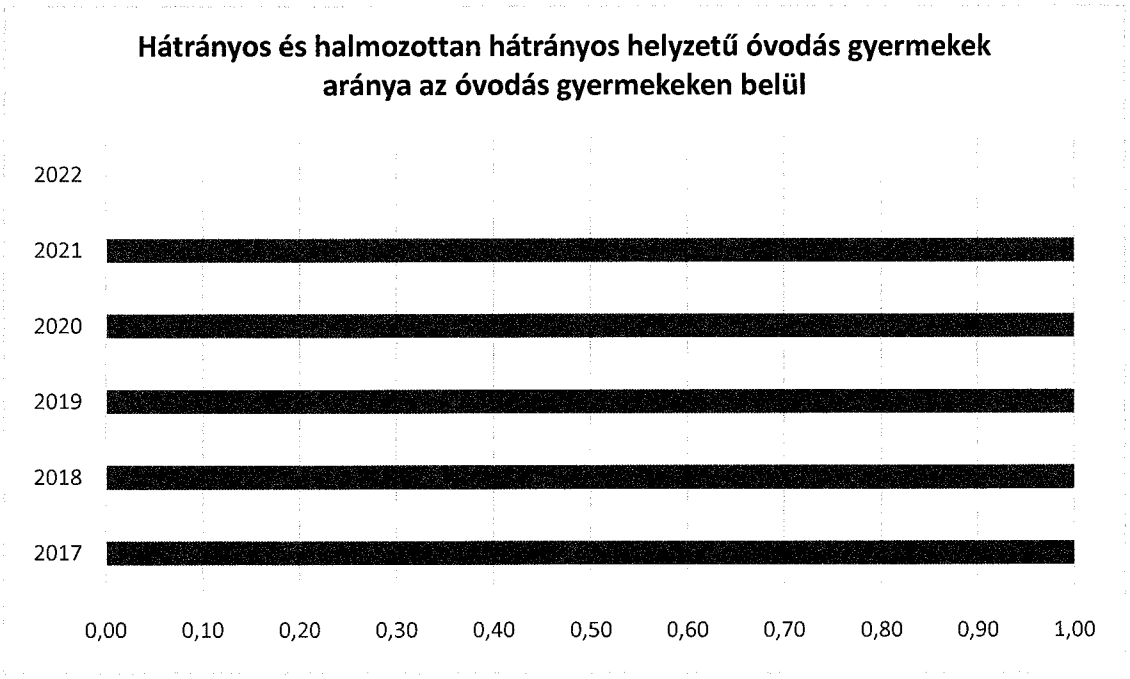
Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékosságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

Fejlesztésüket az iskola alkalmazásában lévő tanító-gyógypedagógus végzi, az óvodában fejlesztő pedagógus, a szakvélemény alapján előírt kötelező órában. Munkájukat segíti a mezőkovácsházi kistérdség támogatásával foglalkoztatott logopédus, és az integrációs program keretében alkalmazott pszichológus. Az óvodában nehezebb az ebbe a körbe tartozó gyerekek integrált oktatása, sokszor okoznak zavart a csoportjukban, ennek a problémának a megoldására igénybe vesszük a gyermekvédelem, pszichológus segítségét is.
A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja.
A pedagógusok felkészültsége jó, folyamatos képzéseken vesznek részt. Az óvoda, iskola infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik.
A segítő szakmák jelenléte a gyermekvédelmi munka eredményességét erősíti az intézményekben.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségnevelést illetően.
Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

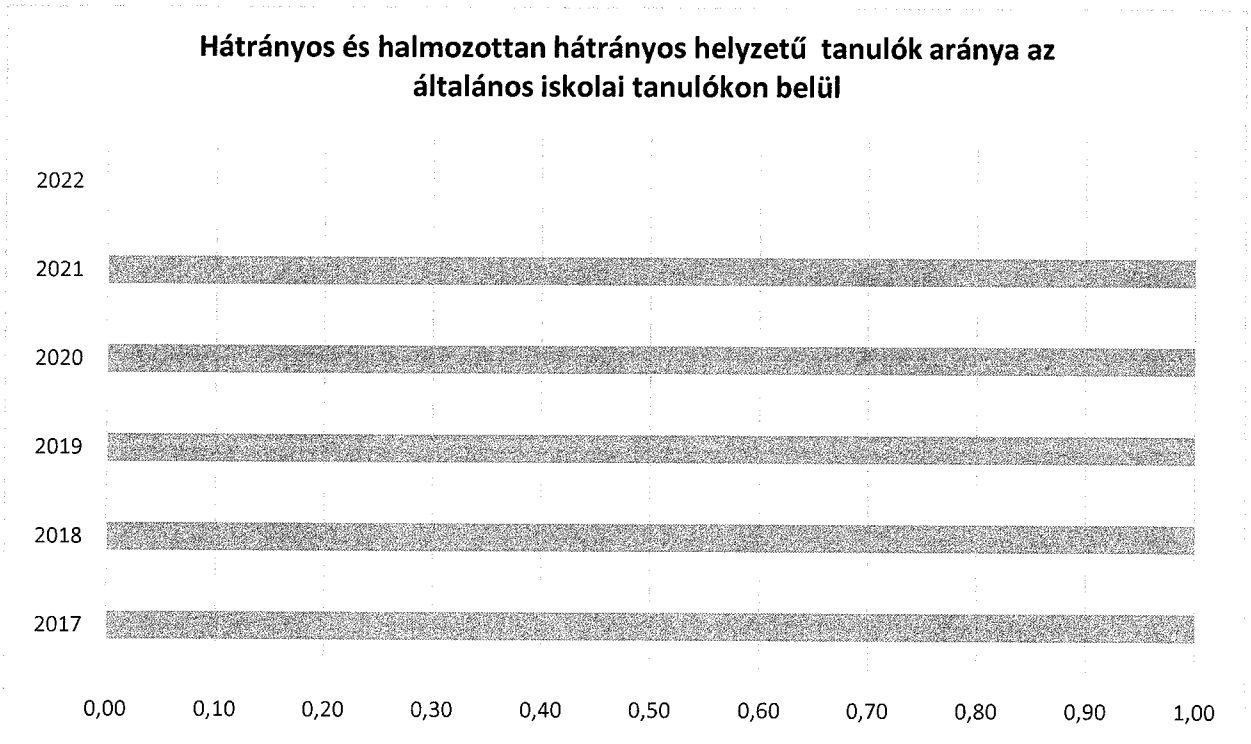
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	38	8	21,05
2018	35	5	14,29
2019	40	3	7,50
2020	36	3	8,33
2021	36	3	8,33
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	n.a.	27	19,57
2018	n.a.	17	12,32
2019	n.a.	13	10,40
2020	n.a.	18	15,65
2021	n.a.	10	9,62
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

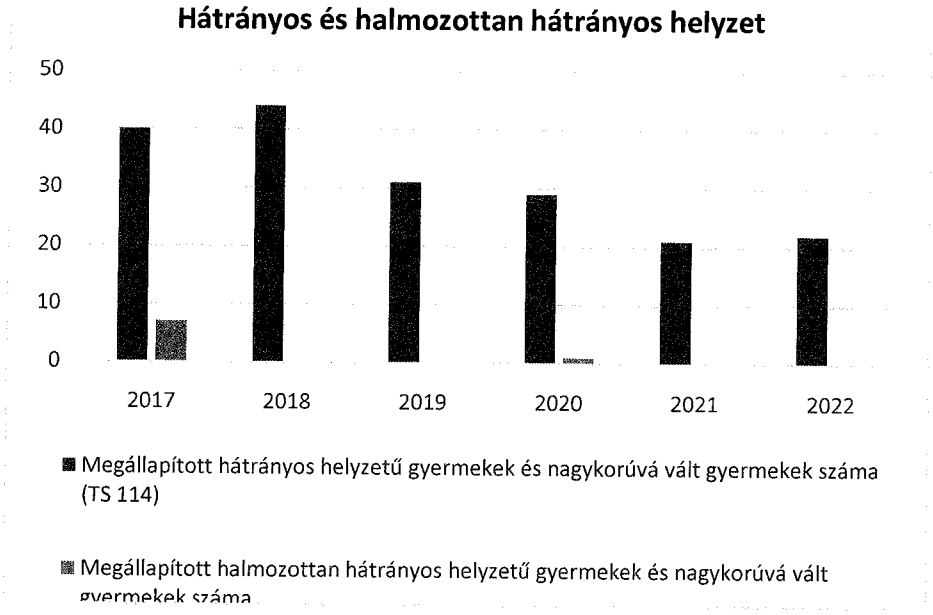

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2017	40	7
2018	44	0
2019	31	0
2020	29	1
2021	21	0
2022	22	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a köznevelléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

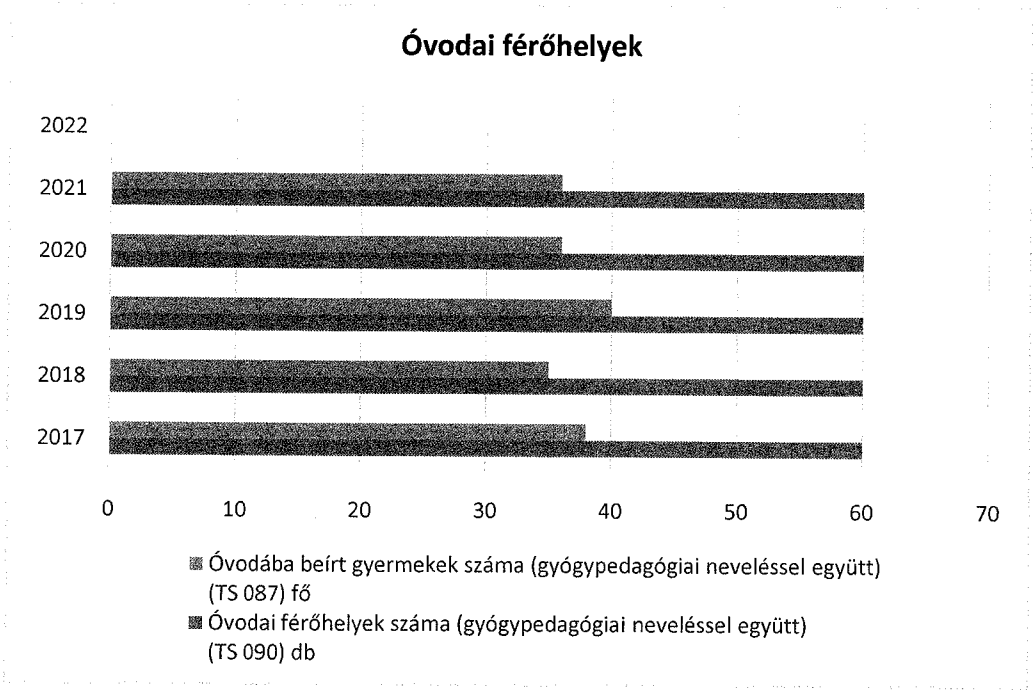

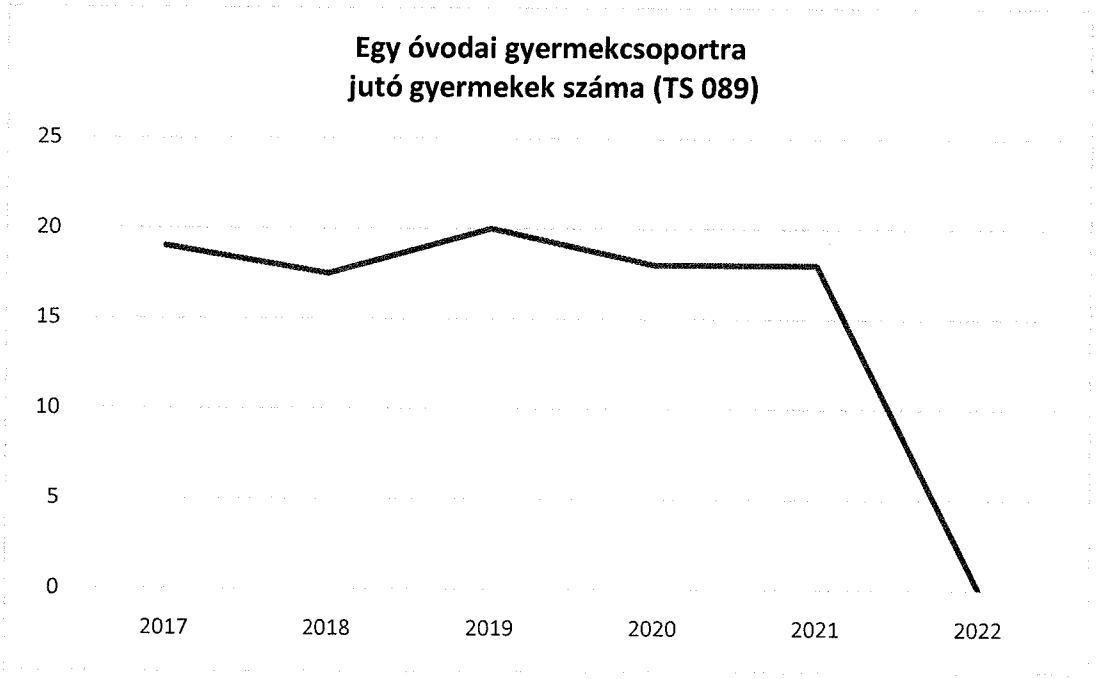
Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	2	60	1	38	0	0	19
2018	n.a.	2	60	1	35	0	0	18
2019	n.a.	2	60	1	40	0	0	20
2020	n.a.	2	60	1	36	0	0	18
2021	n.a.	2	60	1	36	0	0	18
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

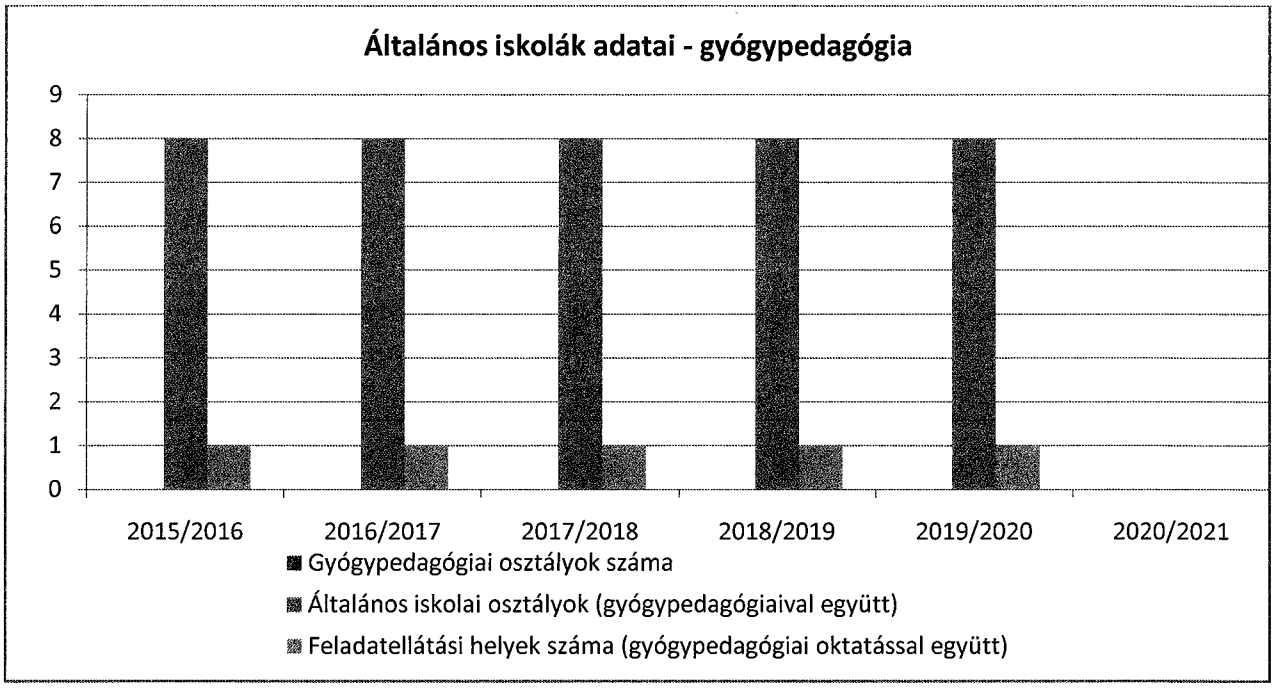

Óvodai férőhelyek
2022
2021
2020
2019
2018
2017
0
10
20
30
40
50
60
70
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087) fő
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090) db

Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
25
20
15
10
5
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

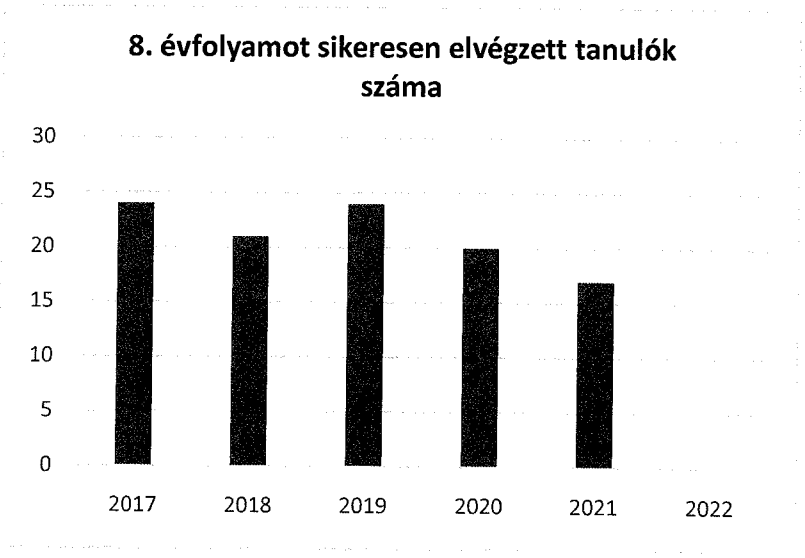
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	17,25	9,42
2018	0	8	1	17,25	14,49
2019	0	8	1	15,63	16,80
2020	0	8	1	14,38	20,00
2021	0	8	1	13,00	19,23
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2017	24
2018	21
2019	24
2020	20
2021	17
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

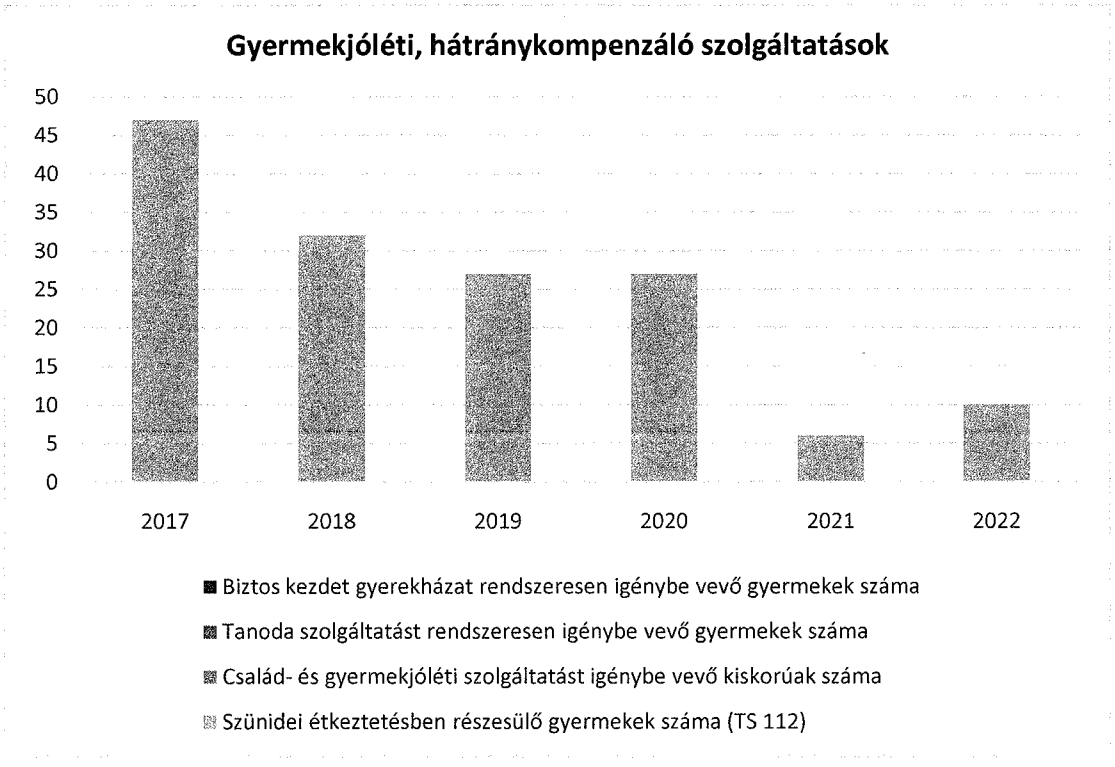
Nem volt ilyen eset.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	9	47
2018	n.a.	n.a.	9	32
2019	n.a.	n.a.	10	27
2020	n.a.	n.a.	12	27
2021	n.a.	n.a.	17	6
2022	n.a.	n.a.	15	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A családok táplálkozásában megfigyelhető, hogy nincs változatosság és a minőségi alapanyagok használata sem jellemző	Minden óvodás és általános iskolás gyermeknek kedvezményes étkeztetés biztosítása. Életvezetési, háztartásvezetési tanácsadások szervezése.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmezők, a jogosultság lejáratát megelőzően nem kérelmezik újra a jogosultságot (az ilyen estekben előfordul, hogy az egyszeri évenként két alkalommal adható támogatásról lemaradnak)	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásról. (oktatási lehetőségek bővítése.) Életvezetési tanácsadás.
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekében.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

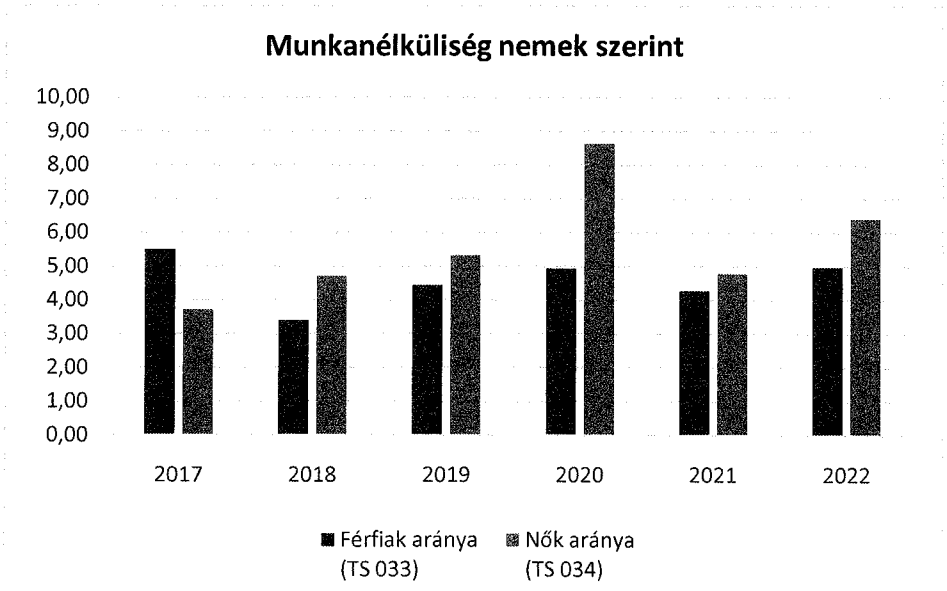
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	5,5	3,72	4,61%
2018	3,4	4,72	4,06%
2019	4,44	5,33	4,89%
2020	4,94	8,64	6,79%
2021	4,28	4,79	4,54%
2022	4,98	6,41	5,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,

- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

2016 évben a településen a munkavállaló korú népesség **1291 fő,** ebből a nyilvántartott álláskeresők száma 69 fő, ebből 29 fő a nő, 2017 évben a munkavállaló korú népesség **1273 fő** nyilvántartott álláskeresők száma 73 fő, ebből 35 fő női lakosság.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

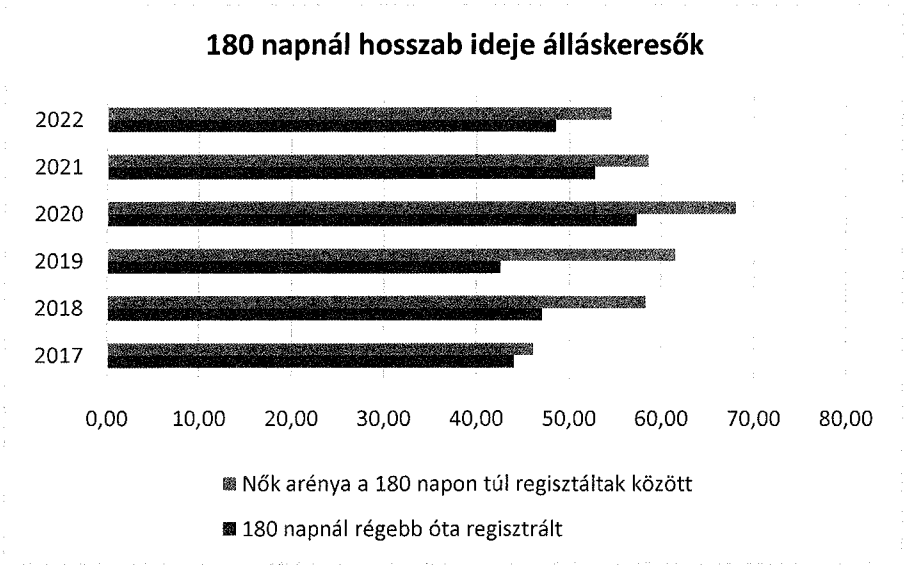
- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

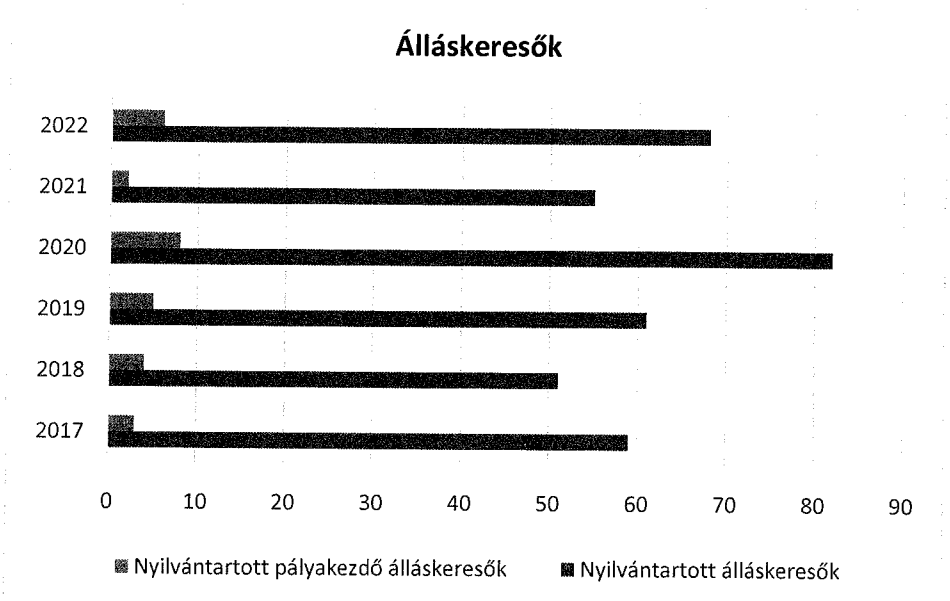
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	%
2017	44,07	46,15
2018	47,06	58,33
2019	42,62	61,54
2020	57,32	68,09
2021	52,73	58,62
2022	48,53	54,55

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2017	59	3
2018	51	4
2019	61	5
2020	82	8
2021	55	2
2022	68	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

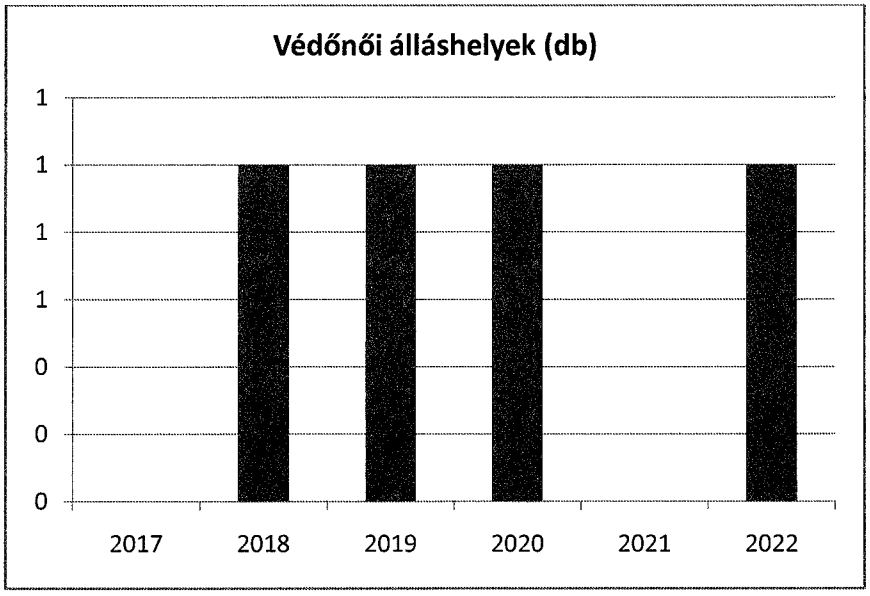
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

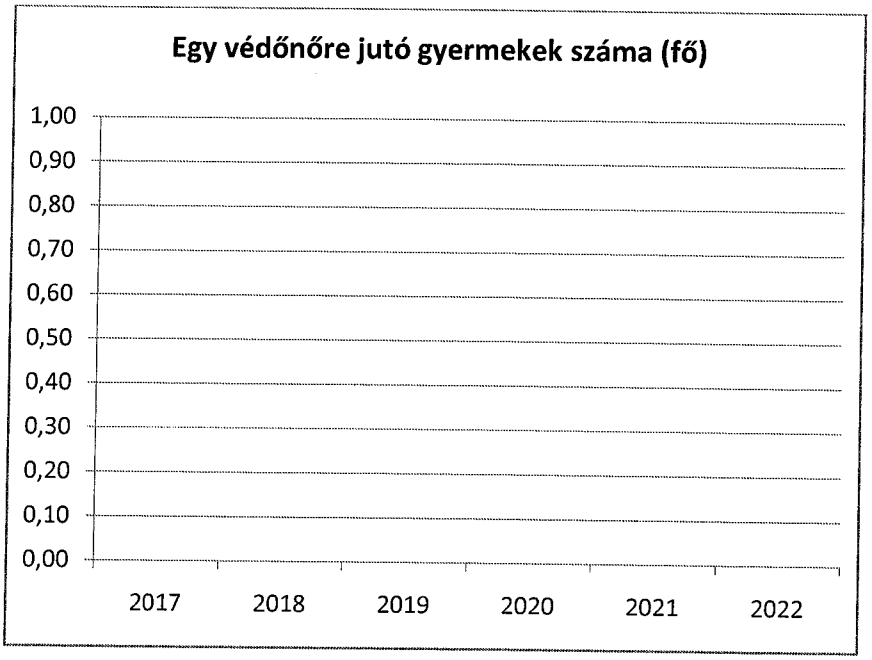
A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kistelepüléseken még inkább nehezebb a kisgyermekes szülők számára a felügyelet biztosítása. A munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges az óvodai férőhelyek számának növekedése és a bölcsőde építési pályázat sikeressége.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

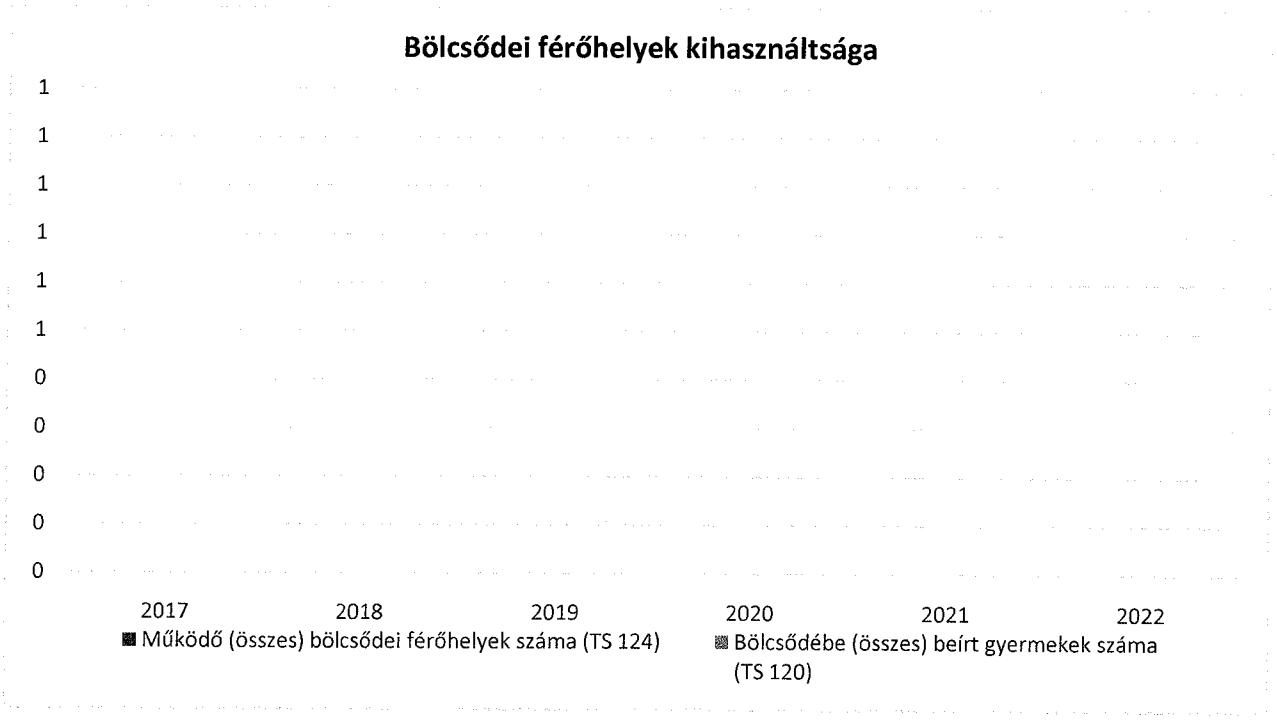
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. Településünkön eddig nem fordult elő ilyen eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Családok átmeneti Otthona Orosháza, Mikszáth u. 2.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 1 nő található, összesen 6 fő a képviselők száma. A Polgármesteri Hivatalban 6 nő köztisztviselő dolgozik, az intézmények vezetőinek 99 %-a nő. Településünk lakosságszáma alacsony, így a nők számára nem jött létre érdekvédelmi szervezet.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más"- tól. Számára beszűkülnek a lehetőségek, főleg egy ilyen kistelepülésen. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közterek alkotják a település zöldhálózatának központi elemeit, ezeket folyamatosan szépítjük, bővítjük. a pályázati lehetőségek figyelembe vételével, azok maximális kihasználásával. A játszóterünket a környező települések kisgyermekes családjai előszeretettel használják.

Közösségi Közművelődési Szintér és Könyvtár folyamatosan szervezett hagyományőrző, értékteremtő képességfejlesztő, és a tanulást elősegítő rendezvényeken és programokon túl fontos feladatának tartja a település kulturális életét, és a kulturális tevékenységen kívül a pályázatok maximális kihasználásával lehetőséget, biztosít a Munkaügyi Központ szervezésével képzések lebonyolítására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

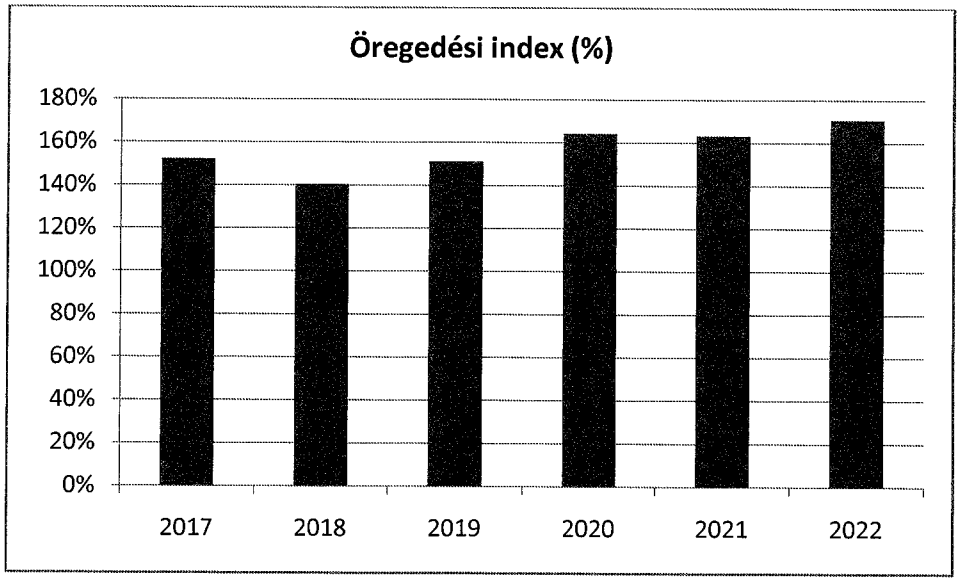
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYES, GYET-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése (baba-mama klub). Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

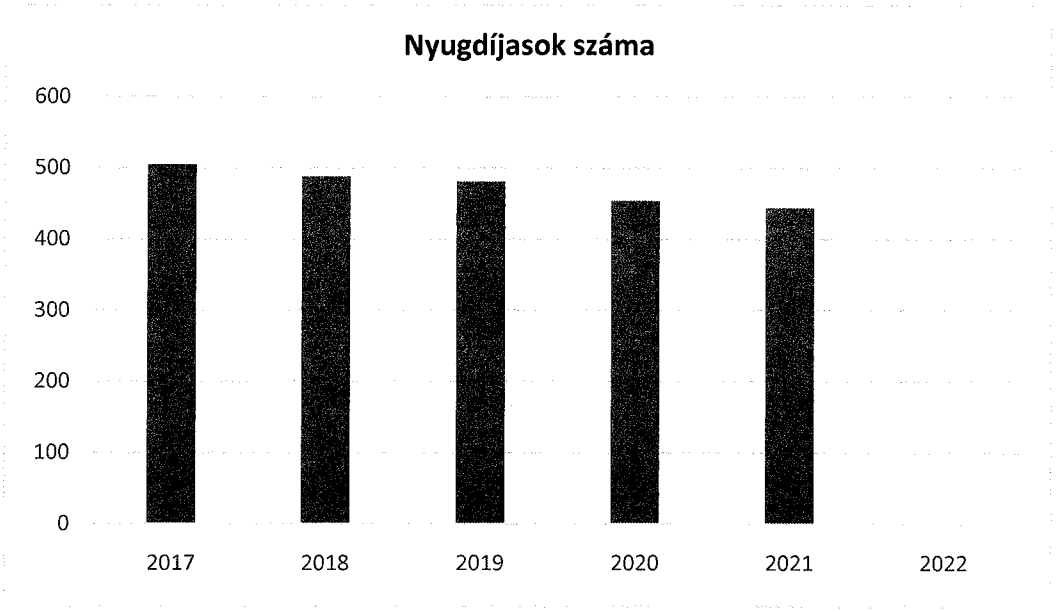
6.1. számú táblázat – Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	347	228	152,19%
2018	341	243	140,33%
2019	343	227	151,10%
2020	353	215	164,19%
2021	343	210	163,33%
2022	345	202	170,79%

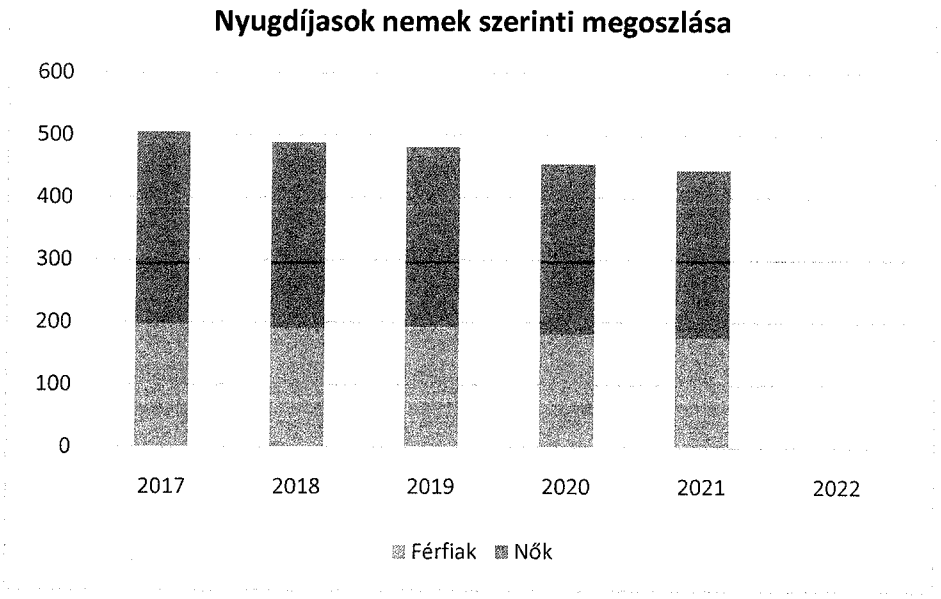
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	197	308	505
2018	191	297	488
2019	193	288	481
2020	181	273	454
2021	176	268	444
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

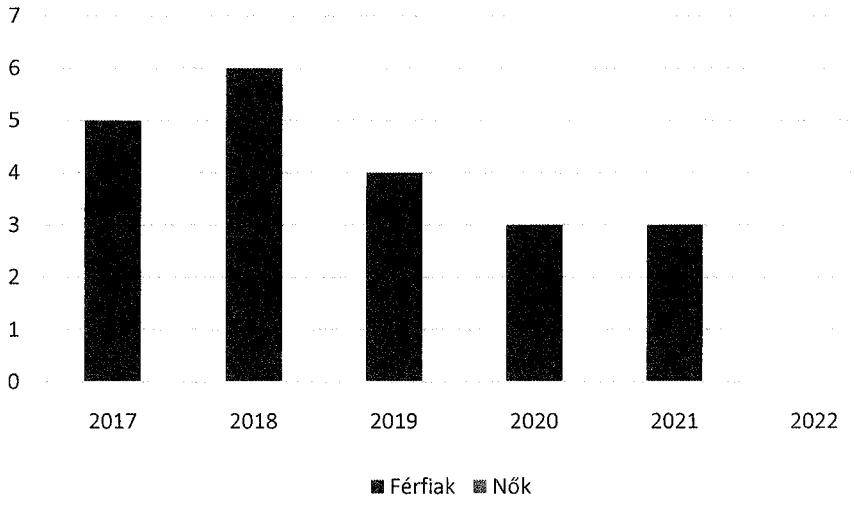

6.1.2. számú táblázat – Nyugdíjszerű ellátások

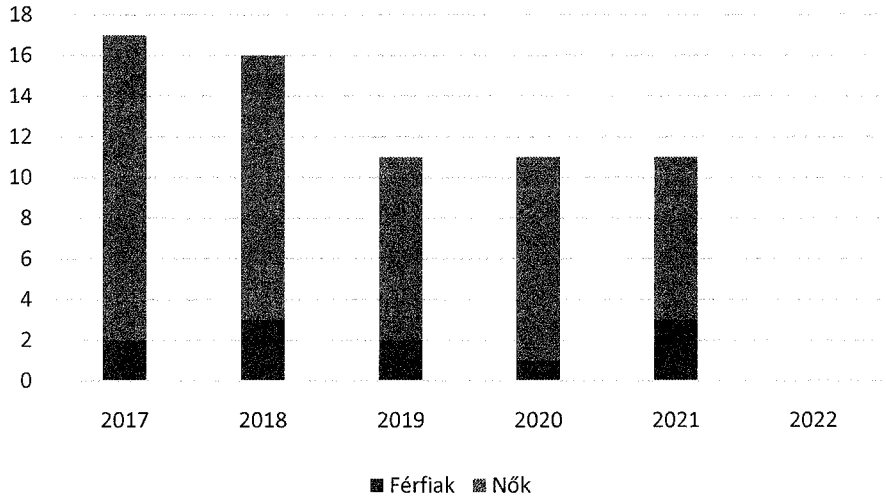
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	5	0	140	234	2	15	2
2018	6	0	134	225	3	13	2
2019	4	0	146	221	2	9	1
2020	3	0	135	213	1	10	2
2021	3	0	127	206	3	8	3
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4

Forrás:
TeIR,
KSH
Tstar

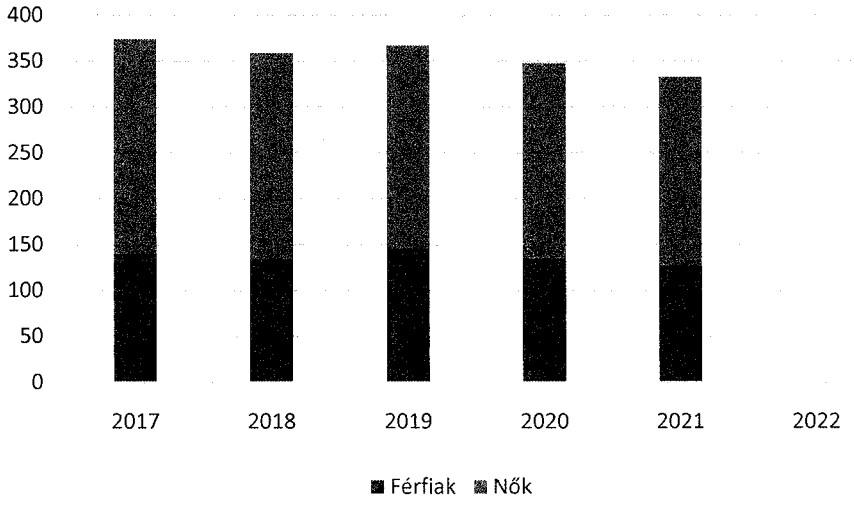
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

A helyi nyilvántartásokat, helyismeretet figyelembe véve, megállapíthatjuk, az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Településünkön magas az egyedül élő idősek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:
– növekszik az átlagéletkor,
– magasabb a középkorúak halandósága,
– nők hosszabb élettartama („feminization of ageing").

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

A helyi nyilvántartások alapján, illetve a rendőrséggel történt egyeztetések alapján, tájékoztatások alapján tudomásunk van arról, hogy az idős emberek – hiszékenységük, jóindulatuk miatt – gyakran válnak a szélhámosok áldozatává, a lopások, betörések ebben a körben gyakoribbak. A folyamatos rendőri jelenlét, valamint a Kaszaperi Polgárőr Egyesület tevékeny közreműködésével a probléma orvosolható.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

Önkormányzatunk és a Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekacsolódásukat a közéletbe.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

Önkormányzatunk és a Képviselő-testület kiemelten kezeli az időseket, és intézményein keresztül biztosítja az aktív bekacsolódásukat a közéletbe.

6.2. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**59**	**51**	**61**	**82**	**55**	**68**
41-45 év (TS 042)	Fő	8	7	9	8	6	4
	%	13,56%	13,73%	14,75%	9,76%	10,91%	5,88%
46-50 év (TS 043)	Fő	3	6	7	10	1	6
	%	5,08%	11,76%	11,48%	12,20%	1,82%	8,82%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	4	5	9	7	7
	%	6,78%	7,84%	8,20%	10,98%	12,73%	10,29%
56-60 év (TS 045)	Fő	7	6	8	6	7	10
	%	11,86%	11,76%	13,11%	7,32%	12,73%	14,71%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13	14	14	17	17	19
	%	22,03%	27,45%	22,95%	20,73%	30,91%	27,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megállapítható, hogy az 55 év feletti álláskeresők száma – a csökkenő lakosság mellett – sem csökken lényegesen. A különféle szociális ellátásokhoz történő segítésük az önkormányzat részéről maximális. A munkáltatók részére közreműködünk az idős korú személyek foglalkoztatása esetén történő kedvezményes lehetőségekről történő tájékoztatásban.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része életkor alapján az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít. Ilyen szolgáltatás az idősek nappali ellátása is, mely 30 főnek biztosít nappali tartózkodásra lehetőséget, amely a Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ keretében működik.

Az idős, rászoruló személyek részére, igény alapján biztosított a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is, melyet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság kordinál. A Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ egy 26 férőhelyes idősek otthonát működtet, Szőlős Idősek Otthona néven, Pusztaszőlős településrészen.

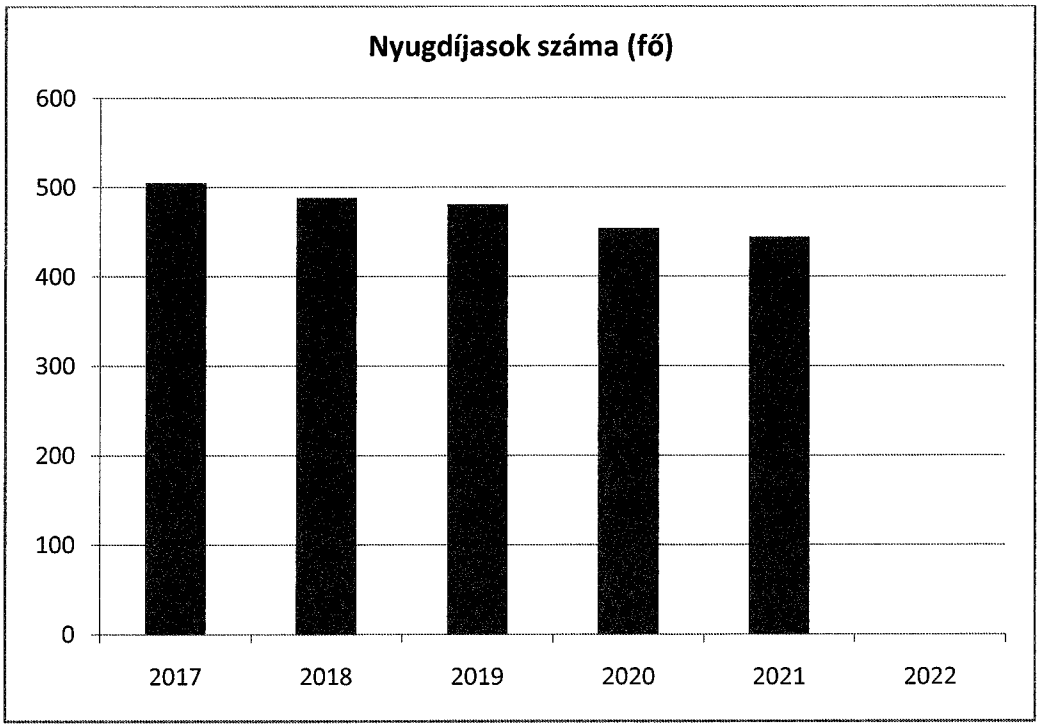
Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, alapítványi és magán szervezeteknek is. A Gyógyítás és Szeretet Nonprofit Kft. (5948 Kaszaper, Komlósi u. 5.) működtet idősek otthonát a településen, illetve a Közösségi Misszió házi segítségnyújtást biztosít az arra rászoruló időseknek.

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	197	308	505
2018	191	297	488
2019	193	288	481
2020	181	273	454
2021	176	268	444
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

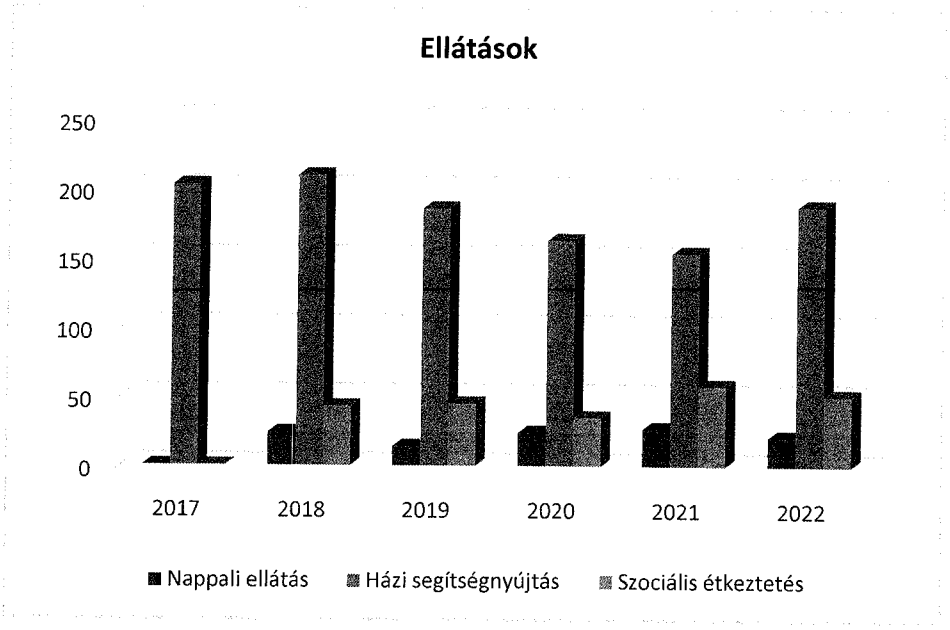

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2017	347	0	203	0
2018	341	24	210	43
2019	343	14	186	45
2020	353	24	163	35
2021	343	27	154	58
2022	345	21	188	51

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

c) idősek informatikai jártassága;
d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.
A településen két nyugdíjas klub is működik, amelyeket az önkormányzat lehetőséget figyelembe véve anyagilag is támogat, részt veszünk a rendezvényeken.

- Szivárvány Nyugdíjas Klub,
- Őszi Alkony Nyugdíjas Klub

Az **alábbi alapelvek** mentén állítottuk össze a helyi programot, az abban foglalt célokat és intézkedéseket:

- Az emberek a korral mindinkább különböznek egymástól, nincs ún. egységes öregedési minta, de kimondható, hogy van egészséges öregedés.
- Az idős emberek azért betegek, mert megbetegedtek, és nem azért, mert idősek.
- Az idősödéssel mindinkább az „öt I"-vel lehet számolni orvoslásban, ápolásban, gondozásban egyaránt. Ezek: Immobilitás (mozgásképtelenség), Instabilitás (állásképtelenség vagy probléma), Intellektuális hanyatlás és az Iatrogénia (az egészségügyi ártalmak Inkontinencia (vizelet-, széklettartási problémák)).
- Az idősebbeknél a már említett változások és jellemzőik miatt a velük való stratégiák speciálisak, körültekintő és gondos munkát igényelnek, személyre szabottan, a kapacitást figyelembe véve és mégis hatékonyan.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, több az idős nő az egyszemélyes háztartásban.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése
55 év feletti munkanélküliek aránya magas	Felvilágosítás a munkáltatók részére, támogatási lehetőségekről tájékoztatás.
A morbiditási statisztikák rangsorában – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenciós szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá, bűncselekmények kapcsán. (kisebb lopások, betörések)	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

„Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos minden olyan személy, aki hosszantartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalást."

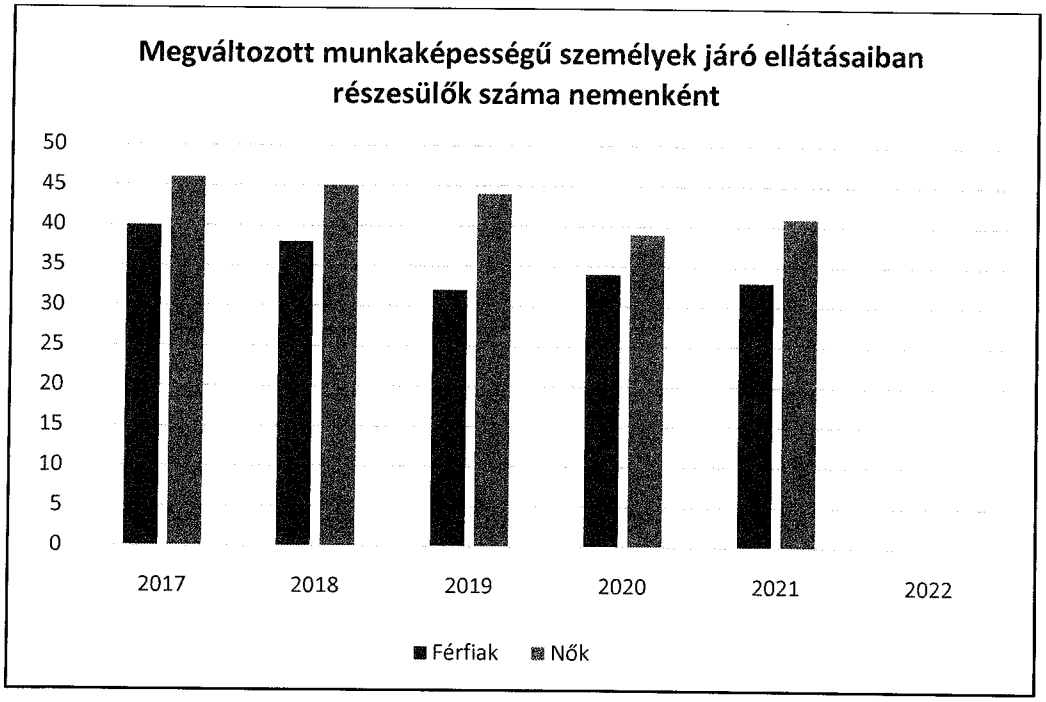
7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről

7.1.1 számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma – Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma – Nők (TS 062)	Összesen
2017	40	46	86
2018	38	45	83
2019	32	44	76
2020	34	39	73
2021	33	41	74
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	**Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma** (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékosok körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál a 2001. évi népszámlálás adataiból tudunk kiindulni, mely 9%.

A foglalkoztatást szabályzók nem kedvezőek. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosság esetén még jelentősebb.

A mozgássérültek esetében támogató szolgáltatását, a Mozgássérültek Orosházi Egyesületén keresztül biztosítja, amely szervezetnek van Kaszaperen jól működő, aktív csoportja. Az ő munkájukat s nagymértékben támogatja az önkormányzat.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2011. évben 64 fő), súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában (2011. évben 97 fő), súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén (2011. évben 4 fő), részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (p: Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantság járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékossági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg. (pl. lakásfenntartási támogatásnál, aktív korú ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékosság, tartós betegség esetén +0,2-el növekszik.) A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedés kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedés kedvezmény) jogosultak. Sajnos az Szt. alapján korábban járó közlekedési támogatás megszűnt.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

A fogyatékos személyek számára alap- és szakosított ellátási formák is rendelkezésre állnak.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személye otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon. A fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők gyakran a megfelelő információk hiányában nem részesülnek a számukra a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban. A fogyatékos emberek helyi

szervezetei, Kaszaper Község esetében a Kaszaperi Humán Szolgáltató és Gondozási Központ ebben segítséget tud nyújtani.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.
A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

f) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye, stb.);

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen program a településen.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs ilyen a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelenleg még nem minden területen megoldott az akadálymentesítés, különösen igaz ez a járdák akadálymentesítésének hiányára.	Pályázati lehetőségek és saját források igénybe vételével a közlekedési lehetőségek, elsősorban a járdák akadálymentesítése.
A fogyatékos személyek foglalkoztatására a településen a jelenlegi ismereteink szerint nincs, illetve kevés a lehetőség.	Pályázati lehetőségek keresése a fogyatékos személyek foglalkoztatásának támogatására, munkavállalók tájékoztatása a lehetőségekről.
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőnek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékost ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önsegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Községünkben a civil szerezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban részt vesz a civil szervezetek programjain. Az önkormányzat a költségvetési lehetőségeit figyelembe véve, támogatja a civil szervezetek működését, a rendezvényeik megtartását, kirándulások szervezé-sét.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A községben az alábbi civil szervezetek működnek:

- Kaszaperiek Boldogulásáért Alapítvány,
- Kaszaperi Futball Club,
- Kaszaperi Sportegyesület,
- Polgárőr Egyesület,
- Mozgáskorlátozottak kaszaperi Egyesülete

Egy országos szervezetnek van helyi csoportja: a Vöröskeresztnek.

Két nyugdíjas klub végzi tevékenységét, az idős emberek hasznos szabadidő eltöltésének szervezését:

Szivárvány Nyugdíjas Klub,

Őszi Alkony Nyugdíjas Klub.

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek a szervezetek. Az önkormányzat éves költségvetésében pénzbeli támogatásban részesülnek.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kaszaper Község Önkormányzata 2013. január 1-től kezdődően Nagybánhegyes és Végegyháza Községekkel létrehozta a közigazgatási ügyek intézésére a Kaszaperi Közös Önkormányzati Hivatalt Kaszaper székhellyel.

Kaszaper község Önkormányzata tagja volt 2013. június 30-ig a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulásának. 2013. július 1-től kezdődően a képviselő-testület a 60/2013. (V. 27.) Kt. határozatával döntött arról, hogy az orvosi ügyeleti feladatok ellátása érdekében részt vesz 2013. július 1-től kezdődően a Mezőkovácsháza és Térsége Önkormányzati Társulásban, valamint a belső ellenőrzési feladatok ellátása tekintetében.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Kaszaper községben nincs nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törek-szenek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a falu érdekeit figyelembe vevő intézkedések megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra.

Az adatgyűjtés folyamán megismertük a szervezeteket, lehetőségeiket, szabályozásaikat és mind azt, amit az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tettek.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, települési honlapon közzé-tett esélyegyenlőséi program.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Lakókörnyezet rendezetlensége	Felvilágosítás, közfoglalkoztatás továbbfolytatása
	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma növekszik.	Közfoglalkoztatás további biztosítása, Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése, Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata, Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése
	A településen élő állampolgárok egészségi állapota megfelel az országos mutatónak, ami nem jó.	Egészségügyi szűrések szervezése, és népszerűsítése. Az egészséges életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálaton való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Gyermekek	Gyermek elégtelen táplálkozása. (nem jellemző a településen)	Kedvezményes étkeztetés biztosítása
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kérelmezők, a jogosultság lejáratát megelőzően nem kérelmezik újra a jogosultságot. (az ilyen esetekben előfordul, hogy az egyszeri évenként két alkalommal adható támogatásról lemaradnak.)	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásról. (oktatási lehetőségek bővítése.) Életvezetési tanácsadás.

	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel, családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a hátrányos helyzetű gyermek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása a kompetenciák fejlesztése érdekébe.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya, több az idős nő az egyszemélyes háztartásban.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
	55 év feletti munkanélküliek aránya magas.	Felvilágosítás a munkáltatók részére, támogatási lehetőségekről tájékoztatás.
	A morbiditási statisztikák rangsorában – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, izületi problémák – mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenciós szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.
	Gyakran válnak áldozattá, bűncselekmények kapcsán (kisebb lopások, betörések) Településünkön alacsony az ilyen jellegű bűncselekmények száma.	Idős személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Nők	Gyermek megőrzése, elhelyezése nem kellően megoldott. A gyermekes dolgozó nők aránya nagyon alacsony.	Gyermekbarát munkahelyek keresése, felvilágosítás a munkavállalók részére.
	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások körének kialakítása
	A GYED-ről, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Jelenleg még nem minden területen megoldott az akadálymentesítés, különösen igaz ez a járdák akadálymentesítésének hiányára.	Pályázati lehetőségek és saját források igénybe vételével a közlekedési lehetőségek, elsősorban a járdák akadálymentesítése
	A fogyatékos személyek foglalkoztatására a településen a jelenlegi ismereteink szerint nincs, illetve kevés a lehetőség.	Pályázati lehetőségek keresése a fogyatékos személyek foglalkoztatásának támogatására, munkavállalók tájékoztatása a lehetőségekről

	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőnek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékost ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önsegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése, olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás		

Jövőképünk

Kaszaper Község Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára, tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul

Fontos számunkra, a mélyszegénységben élők folyamatos támogatása, segítése.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, az ellátások maximális igénybevételét, a támogatásokhoz való hozzáférés lehetőségét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi és szociális ellátására, és az elmagányosodás veszélyére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkalehetőségek bővítését, a gyermekek elhelyezésének elősegítését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közérzetének javítására, a munkába történő visszavezetésükre, a munkalehetőségek megteremtésére. **2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)**

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézke-dés sorszá-ma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja a más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	A cél kapcsolódása a országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézke-dés felelőse	Az intézkedés megvalósí-tásának határideje	Az intézkedés eredmé-nyességét mérő indiká-tor(ok)	Az intézkedés megvalósí-tásához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredménye-inek fenntartha-tósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1												nem releváns
2												
3												
...												
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Tiszta udvar rendes ház	Lakókörnyezet rendezetlenségének megszüntetése	A lakókörnyezet rendezettségének megteremtése	település rendezési terv		Felvilágosítás, hatósági eszközök, konkrét ingatlanos és területek beazonosítása Közmunkások	polgármester	2028.12.31.	környezettanulmány	Humán és pályázati erőforrások, önkéntesség	Az élhetőbb település fenntartása hosszú távon, motiváció	nem releváns

						bevonása akciók szervezése p.l. lomtalanítás						
	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Ingyenes és szünidei gyermek étkeztetés biztosítása	A gyermekek elégtelen táplálkozásának csökkentése	ingyenes étkeztetés fenntartása	Költségvetési rendelet		A rászoruló gyermekek étkeztetésének térítésmentes biztosítása.	polgármester	2028.12.31.	Étkezést igénybe vevők jelenléti íve	Humán erőforrások, önkormányzati saját forrás.	Az önkormányzat támogatásai az elkövetkezendő időszakban is biztosítani tudják a rászorulók ingyenes étkeztetésének biztosítását	nem releváns
2	Gyerek-család-jövő	A csökkenő gyermek létszám mellett is stagnál a veszélyeztetett kiskorúak száma	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.	önkormányzati rendelete a települési támogatásokról		A helyzetfelmérést követően a tájékoztatás, majd életvezetési tanácsokkal a veszélyeztetett kk-ak számának csökkentése	polgármester	2028.12.31	Kérdőívek, helyi nyilvántartás.	Humán erőforrás	A statisztikában csökken a felvilágosítás következtében a veszélyeztetett kiskorú gyermek	nem releváns

											létszáma.	
3	Gyermek védelmi támogatások csökkentése	A településen csökken a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya	Csökkenjen a kedvezményben részesülők száma.	önkormányzati rendelete a települési támogatásokról		A családok helyzetének pontos feltárása, tájékoztatni folyamatosan a munkaügyi központ által biztosított lehetőségekről. Különböző pályázati lehetőségekbe történő bevonása			Helyzetelemzés, önkormányzat, munkaügyi központ nyilvántartásai, elszámolások.	Humán erőforrások, EU-s pályázatok, munkaügyi központ támogatásai, önkormányzati kedvezmények.	A célcsoport folyamatos együttműködése következtében, a statisztikai adatokat is figyelembe véve, a kedvezményben részesülő gyermekek számának csökkenése, mert a foglalkoztatás következtében egyre kevesebben lesznek jogosultak a támogatási forrásra.	nem releváns
	III. A nők esélyegyenlősége											
1	Nő-család, munkavá	Gyermekek megőrzése,	A kisgyermekek	pályázati felhívás		Óvodai mini csoport	Polgármester	2028.12. 31.	Óvodai férőhelyek	Helyi források, pályázati	A szülők egyre inkább	nem releváns

	llalás	elhelyezése	elhelyezésének megoldásával a nők elhelyezkedési esélyeinek növelése.			indítása			számának növekedése	lehetőségek igénybevétele	igénylik a táboroztatást, - ezt jelenléti ívek támasztják alá – mert így a nyári idénymunkákban is részt tudnak venni, illetve a már folyamatos munkaviszonyuk nem szakad meg.	
2	Nők a munkaerőpiacon.	A nők munkanélkülisége nő	A nők magasabb foglalkoztatottsága	Humán erőforrás, munkaügyi központ támogatásai		Információ, adatgyűjtés, a nők munkanélküliségének csökkentése.	Polgármester	2028.12.31.	Helyi adatgyűjtések	Humán erőforrás, munkaügyi központ támogatásai.	Helyzetelemzés, stratégiai együttműködési megállapodás Növekszik a munkaügyi központ és egyéb nyilvántartások alapján a	nem releváns

											foglalkoztatott nők aránya.	
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Nemcsak a 20 éveseké a világ	Az 55 év feletti munkavállalók száma alacsony, nem tudnak a munkaerő piacra visszakerülni	A 55 év feletti munkanélküliek arányának csökkentése.	Humán erőforrás, munkaügyi központ támogatásai		Az adatgyűjtést követően az 55 év feletti munkanélküliek számának csökkentése	Civil szervezetek, önkormányzat: polgármester	2028.12.31.	A munkaügyi központ nyilvántartása, helyi nyilvántartás a munkanélküliek számának alakulásáról	Humán erőforrás, munkaügyi központ és egyéb pályázati támogatások	Hosszú távon az 55 év feletti munkavállalók száma növekszik, ez a munkaügyi központ nyilvántartásaiban nyomon követhető.	nem releváns
2	Idősek ellátottsági helyzetének javítása	Több az idős nő az egyszemélyes háztartásban	Elmagányosodás csökkentése	Humán erőforrás, anyagi erőforrás (pályázati önerő,) tárgyi feltételek, normatív támogatások		Elmagányosodás csökkentése, pályázatírás, felmérés, tájékoztatás, önkéntes segítő lehetőségek felkutatása, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás körének	Civil szervezetek. Felelős: önkormányzat részéről: polgármester	2028.12.31.	Felmérési összesítő, normatíva elszámolás	Humán erőforrás, anyagi erőforrás (pályázati önerő,) tárgyi feltételek, normatív támogatások	Az idős személyek ellátása tekinttében a támogatási források folyamatos igénybevétele a normatíva igénylések szempontjából meghatáro	nem releváns

						bővítése					zó, azonban mindenképpen szükséges. Az elkövetkező időszakban is igényként fog jelentkezni	
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Mindenütt „simán" közlekedünk	Járdák akadálymentesítettségének hiánya	A fizikai akadálymentesítés teljes felszámolása	Humán Erőforrás. Anyagi erőforrás		Felmérés, tervezés, engedélyeztetés, pályázat készítése, kivitelezés.	Önkormányzat, polgármester.	2028.12.31.	Elszámolás	Humán Erőforrás. Anyagi erőforrás (pályázati, saját, szponzor.)	Felmért hiányosságok száma, mértéke, (felmérési napló) saját erő. Benyújtott pályázatok száma (nyertes). Megvalósult fizikai akadálymentesítés. Műszaki átadás, átvételi jkv.	nem releváns

2	Bennünk az érték.	Fogyatékos személyek foglalkoztatásának hiánya.	A fogyatékos személyek számára a foglakoztatás biztosított legyen.	Humán erősforrás Céltámogatás		Pályázatok írása, igényfelmérés, célcsoport meghatározása. Piackutatás foglalkoztatáshoz, önkormányzati ingatlan felajánlása, további foglalkoztatás.	Önkormányzat, polgármester.	2028.12.31.	Adatbázis, helyi adatgyűjtés	Humán erőforrás, pályázati támogatások, saját forrás	Humán erősforrás Céltámogatás, Pályázatok Munkaügyi központ támogatások, közfoglalkoztatás, Önkormányzati saját forrás hozzárendelése	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A .... város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően ..... város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA